

Gel[:b]lau

Deutsch-ukrainisches Magazin
Ausgabe #33, 10.10.2024

www.gelblau.net

Impressum

Chefredaktion: Kseniya Fuchs, Ilona Gerlach
Layout: Michael Sobolev, Kseniya Fuchs
Illustration: Anastasiia Moldavan (Cover), Kateryna Kostyuchenko (Comics)

Lektorat: Ilona Gerlach, Afina Albrecht, Roswitha Quadflieg
Übersetzerinnen: Olena Lusanova, Anna Gutsaliuk

Herausgeber: Ukrainisches Atelier für Kultur & Sport e. V.
Hermannstr. 5A, 70178 Stuttgart
E-Mail: info@uaks.de
ISSN: 2509-8136, limitierte Auflage
Erscheinungsweise: quartalsweise

Kontakt Redaktion: E-Mail: red@gelblau.net
Webseite: www.gelblau.net, www.fb.com/gelblau.ua, [@gelblau.ua](https://www.instagram.com/gelblau.ua)

Druck: WTRmachenDRUCK GmbH Mühlbachstraße 7, 71522 Backnang

Autor:innen: Олена Лузанова / Olena Lusanova
Сергій Баклажаненко / Sergii Baklazhanenko
Олена Богатиренко / Olena Bogatyrenko
Ольга Вознюк / Olga Vosniuk
Галина Коман / Galyna Koman
Ганна Гнедкова / Ganna Gnedkova
Вікторія Вітренко / Viktoriia Vitrenko
Галина Жубіль / Halyna Zhubil
Андрє Штюр / André Störr
Юлія Дунасвська / Yuliia Dunaiivska
Агнешка Пільх / Agnieszka Pilch

Credits für Fotos: Sergii Baklazhanenko, Alyona Kulyzka, Familie Miroshnitschenko, Ganna Gnedkova, Oksana Stavron, Dmytro Antonov, Witalii Horodetskyi, Anton Avdieiev, André Störr, Viktoriia Vitrenko [freepic.com](https://www.freepic.com), [Wikipedia Commons](https://www.wikipedia.com).

Die Meinung der Redaktion kann sich von der Meinung der Autoren unterscheiden.

© Copyright 2024 – Urheberrechtshinweis

Alle Inhalte dieses Werkes, insbesondere Texte, Fotografien und Grafiken, sind urheberrechtlich geschützt. Das Urheberrecht liegt, soweit nicht ausdrücklich anders gekennzeichnet, bei Ukrainisches Atelier für Kultur und Sport e.V. Wer gegen das Urheberrecht verstößt (z.B. Bilder oder Texte unerlaubt kopiert), macht sich gem. §§ 106 ff. UrbG strafbar, wird zudem kostenpflichtig abgemahnt und muss Schadensersatz leisten (§ 97 UrbG).

Editorial

Любі читачі,

У кожної людини є якась мрія, чи не так? Ми точно знаємо, що мільйони українців по всьому світу з'єднані однією великою мрією, з великою кількістю складників. Вони мріють про Перемогу (так, не про припинення війни, а саме про Перемогу, адже за нами правда), про те, як повернутися додому, про те, як відбудують свої розтрощені російськими ракетами та іранськими дронами будинки, про те, як відбудуватимуть та розвиватимуть післявоєнну Україну. Як мінімум 2,5 роки у кожному привітанні з днем народження, Різдом або Новим роком українці бажають одне одному здійснення тієї самої Мрії, мирного неба, більше спокійних ночей.

Але хай там що - життя триває. За останні 2,5 роки ми багато писали про волонтерство й бізнес, про культурні ініціативи та психологічне здоров'я, про життя поставлене на паузу та про рух вперед.

Цей номер ми вирішили присвятити нашим мріям. Про що мріють українці окрім Перемоги? Чи доречно мріяти взагалі? Чи на часі культура? А про що мрієте в цей момент Ви?

Ласкаво просимо до 33 випуску Gel[:b]lau!

#всебудеукраїна
Редакція Gel[:b]lau

Liebe Leserschaft,

Jeder hat einen Traum, oder? Wir wissen mit Sicherheit, dass ein sehr großer Traum mit vielen Komponenten die Millionen von Ukrainern auf der ganzen Welt verbindet. Sie träumen vom Sieg (ja, nicht vom Ende des Krieges, sondern vom Sieg, denn das Recht und die Wahrheit sind hier offensichtlich an der ukrainischen Seite), davon, wie sie nach Hause zurückkehren, wie sie ihre von russischen Raketen und iranischen Drohnen zerstörten Häuser wieder aufbauen und davon, wie Sie die Ukraine der Nachkriegszeit wieder aufbauen und weiterentwickeln werden. Seit mindestens 2,5 Jahren wünschen sich die Ukrainer bei jedem Geburtstags-, Weihnachts- oder Neujahrsgruß gegenseitig, dass der Eine Traum in Erfüllung geht, einen friedlichen Himmel und ruhige Nächte (ohne Luftalarm).

Aber das Leben geht weiter, unabhängig davon, was in der Welt passiert. In den letzten 2,5 Jahren haben wir viel über die verschiedenen Facetten geschrieben: über Freiwilligenarbeit und Wirtschaft, über kulturelle Initiativen und Projekte zur Förderung der psychischen Gesundheit, über das Anhalten des Lebens und über die Schritte nach vorne.

Wir haben beschlossen, diese Ausgabe den Träumen zu widmen. Wovon träumen die Ukrainer außer dem Sieg? Ist es überhaupt angemessen zu träumen? Ist die Kultur zeitgemäß? Wovon träumen Sie just in diesem Moment? Willkommen zur 33. Ausgabe von Gel[:b]lau!

#slavaukraini
Ihre Redaktion ■

Тема номера Cover Story

6 Право на мрію
Das Recht aufs Träumen

Персоналії Personalien

16 Сім'я як мрія
Familie als Traum

Діаспора Diaspora

22 ЛітерАктив у Відні
LiterAktiv in Wien

Цікаво знати Wissen

26 „Russlands Krieg gegen die Ukraine: Worum geht es? Fakten und Perspektiven“
«Війна росії проти України: про що ідеться? Факти та перспективи»

З України Aus UA

30 Дмитро Антонов - пілот найбільшого літака у світі
Dmytro Antonov - Pilot des größten Flugzeugs der Welt

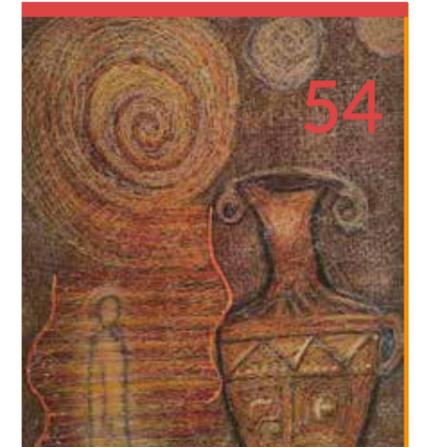
34 Віталій Городецький - викладач, ювелір, дизайнер
Witalii Horodetskyi: Lehrer, Juwelier und Designer

Стиль життя Lifestyle

39 Портрет заради життя
Porträtfürs Leben

44 Immer sonntags in Weimar

Культура Kultur

46 Пальми, кіоски та інші артефакти пам'яті
Palmen, Kioske und andere Artefakte der Erinnerung

50 Загадкові трипільці: пошуки Давньої Європи
Mysteriöse Trypillier: Suche nach dem antiken Europa

56 Literatur, Krieg und Leben

60 Огляд літератури
Lesetipps

Про що Ви мрієте? Worüber träumt Ihr?

Здається, що після повномасштабного вторгнення росії в Україну в лютому 2022 року мріяти про щось інше крім Перемоги стало не на часі. Будь-який культурний або соціальний проект мусить пройти перевірку на доречність – незалежно від його розміру. Втім, лише економічно, психологічно та культурно здорове суспільство може мати сили та насагу творити, „донатити“ та віддавати частину себе на користь „великої справи“.

Так, у 2022 році, багато хто замислився: „Якщо життя закінчиться завтра, про що я буду шкодувати?“ Велика війна поставила перед багатьма з нас екзистенційні питання, і піраміда потреб Маслоу дещо похитнулась. Адже потреба в (само-)повазі та здоровому соціальному оточенні встала в один ряд з потребою у безпеці. Українці активно зайнялись наведенням ладу у своєму житті, і дійсно почали реалізовувати свої мрії: дехто наважився змінити свій сімейний стан, дехто - галузь праці, дехто вирішив побачити світ, дехто закінчити давно розпочатий твір. Історій дуже багато, і всі вони дуже особисті. Команда Gel[:b]lau також має свої мрії, й ми вирішили поділитися ними з Вами.

Nach dem Beginn der offenen Invasion russlands in die Ukraine im Februar 2022 scheint es, als wäre es unangebracht, über etwas anderes als den Sieg zu träumen. Jedes soziale oder kulturelle Projekt muss sich der „Prüfung auf die Angemessenheit“ unterziehen – egal, wie groß oder klein es auch sein mag. Die Tatsache ist jedoch, dass nur eine wirtschaftlich, psychisch und kulturell gesunde Gesellschaft überhaupt in der Lage sein kann, die Kraft und Ausdauer zu besitzen, um dem Terror den Widerstand zu leisten, zu spenden und einen großen Teil von sich selbst dem höheren Zweck aufzuopfern.

Viele Ukrainer und Ukrainerinnen haben sich 2022 diese Frage eventuell anders formuliert: „Wenn das Leben morgen vorbei ist, was werde ich bereuen?“ Der Angriffskrieg hat sie vor einigen existenziellen Fragen gestellt und die Maslowscher Pyramide geriet ins Schwanken, denn das Bedürfnis in (Selbst-)respekt und einem gesunden sozialen Umfeld wurde wenn nicht mit den physiologischen Bedürfnissen, dann minimum mit dem Bedürfnis nach Sicherheit auf eine Stufe gestellt. Die Ukrainer haben aktiv angefangen, die Ordnung ins eigene Leben zu bringen, und tatsächlich auch ihre Träume zu verwirklichen: Jemand hat beschlossen, den eigenen Familienstand zu ändern, jemand – eine andere berufliche Laufbahn einzuschlagen, jemand – die Welt zu sehen, jemand – das längst begonnenen Werk zu vollenden. Es gibt eine Unmenge an Geschichten, die alle sehr persönlich und sehr individuell sind. Auch das Team von Gel[:b]lau hat ihre Träume und wir haben beschlossen, diese mit Ihnen zu teilen.

Anna

Wir bauen in Mittelfranken eine Plattform für Ukrainer:innen zum Netzwerken und Sprachaustausch auf. Ein gemütliches Sprachcafé! Und dieser Traum geht schon in Erfüllung!

Ми розбудовуємо платформу для українців у Середній Франконії, де б вони могли зустрічатись, знайомитись та вчити мову. Затишне Sprachcafé! І ця мрія вже поступово втілюється!

Anton

Моєю мрією є знову почати мріяти. Як це було раніше.

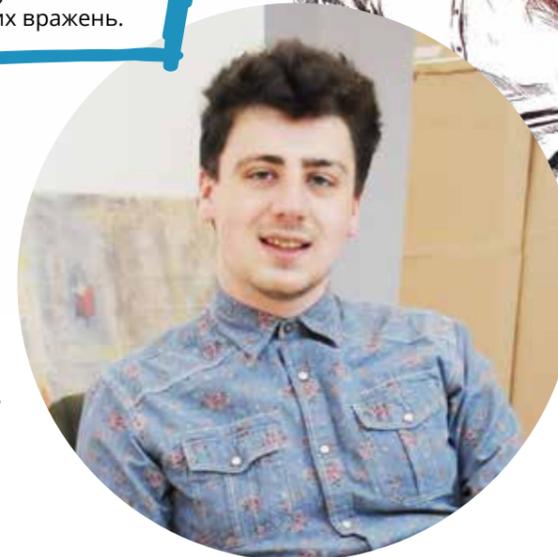
Mein Traum ist wieder anfangen, zu träumen. Wie es früher war.

Окрім загальної великої мрії, я дуже хотів би в недалекому майбутньому знову побачити старих друзів. Я мрію знову чути та розповідати всі ті старі та нові історії, які з нами трапилися. Я прагну почути нову музику наживо й відчути як мелодія проникає глибоко в мене. Іноді я просто мрію про справді гарну каву в сонячний день, сповнений прекрасних вражень.

Abseits der ganz großen Träume, die wir alle haben, träume ich davon, bald alte Freunde wiederzusehen. Ich träume davon, die ganzen alten und neuen Geschichten zu hören und zu erzählen, die uns widerfahren sind. Ich sehne mich danach, neue Musik live zu hören und zu spüren, wie mich die Melodie durchdringt. Manchmal träume ich auch einfach nur von einem richtig guten Kaffee an einem sonnigen Tag voller schöner Erlebnisse.

Michael

Afina

Моя найбільша мрія - піти гірськими стежками у довгий похід з моїм коханим та наплічниками за плечима. Свіже повітря, пташиний спів, навколо зелень й блакить. Багато кілометрів вгору й вниз. Піт, концентрація на власному диханні, а коли стає зовсім важко - рахування власних кроків, можливо, всіма мовами, які я знаю. Сто кроків, і я роблю невелику перерву, щоб перевести подих. І ось так йти, поки не набридне...

Mein größter Traum ist es, mit meinem liebsten Freund und einem Rucksack auf dem Rücken einen bergigen Fernwanderweg zu laufen. Frische Luft, Vogelgezwitscher, alles Grün und Blau um mich herum. Viele Kilometer hoch und runter. Schwitzen, mich auf meinen eigenen Atem konzentrieren, und wenn es ganz hart wird – die eigenen Schritte zählen, vielleicht in allen Sprachen, die ich kenne. Bei Hundert mache ich eine kleine Pause um Luft zu holen. Und das so lange, bis es mich langweilt...

Ilona

Ehrlich gesagt, glaube ich, dass ich derzeit recht wenig träume, weil ich glaube, dass man seine Träume auch aktiv steuern kann. Ist ja oft die Frage des Wollens und der Prioritäten. 2022 habe ich meinen größten Kindheitstraum verwirklicht und bin zum ersten Mal nach London gereist. Früher gab es immer Gründe, das nicht zu tun. Und ich habe die Möglichkeit erhalten, an meiner ehemaligen Hochschule als Lehrbeauftragte zu unterrichten – davon träumte ich bereits seit mehreren Jahren. 2022 hat buchstäblich alles verändert. Meine aktuellen Träume drehen sich fast alle um den Krieg bzw. sind nur nach seinem Ende möglich. Denn ich möchte, dass meine deutsche Familie meine Heimat in einer friedlichen, unbesorgten Zeit live erleben kann. Das Grab meiner Großeltern zu besuchen scheint mir heute ebenfalls eher ein Traum zu sein als eine reale Möglichkeit. Vor diesem Hintergrund scheinen solche Dinge, wie die USA zu besuchen oder einen Sommerkurs an einer britischen Universität zu besuchen, unpassend und irgendwie weit weg. Aber ich denke, wenn der richtige Moment kommt, werden auch diese Träume in Erfüllung gehen.

Чесно кажучи, я думаю, що зараз дуже мало мрію, тому що я вірю, що на свої мрії ми можемо досить активно впливати. Тобто на мою особисту думку, втілення мрій – це питання бажання та пріоритетів. У 2022 році я здійснила свою найбільшу дитячу мрію і вперше потрапила до Лондона. У минулому завжди були причини цього не робити. Також того року я отримала можливість викладати в моєму колишньому ВНЗ, про що я мріяла вже кілька років. 2022 рік змінив буквально все. Майже всі мої нинішні мрії пов'язані з війною або є можливими лише після її закінчення. Тому що я хочу, щоб моя німецька родина могла побачити мою батьківщину та відчутти її наживо в мирний, безтурботний час. Сьогодні відвідати могилу дідуся й бабусі теж здається мені радше мрією, ніж реальною можливістю. Зважаючи на це, такі речі, як відвідування США чи проходження якогось літнього курсу у британському університеті, здаються мені недоречними та далекими. Але я думаю, що коли настане відповідний момент, ці мрії також здійсняться.

Я мрію про спокій. Я мрію навчитися нарешті не відкладати життя на потім. Мрію, що одного дня, відпочиваючи на морі, я забуду про глибоке почуття провини, синдром «самозванця» стане неприємним спогадом, а тривога за кожну дрібницю збере свої валізки й почапає куди якомога далі від мене.

Olona

Ich träume vom inneren Frieden. Ich träume davon, endlich zu lernen, mein Leben Jetzt zu leben. Ich träume davon, dass ich eines Tages, während ich mich am Meer entspanne, das tiefe Schuldgefühl vergesse, dass das Impostersyndrom zu einer unangenehmen Erinnerung wird und dass die Angst vor jeder Kleinigkeit ihre Koffer packt und sich so weit wie möglich von mir entfernt.

Kseniya

Перше, що спало на думку – вірвечка певних амбітних планів, на кшталт, про що я хочу ще написати, що хочу перекласти, а ще ж ця моя новітня мрія створити неформальний артпростір у Штутгарті для всіх поколінь. А потім... стоп... це ж теж робота, улюблена, безперечно, але що я хочу тільки для мене? Для маленької Ксенії всередині себе? Хочу навчитися „відключати голову“ та просто поринати в подорожі новими країнами та материками, найкраще, тримаючи кохану людину за руку, з моєю старою плівковою фотокамерою на шиї та українськими цукерками в кишені.

Das erste, was mir einfiel, war eine Reihe von bestimmten literarischen Wünschen, z.B. worüber ich noch schreiben möchte, was ich übersetzen würde, dann auch mein neuester Traum von einem informellen generationsübergreifenden Kunstraum in Stuttgart. Und dann... Halt! Das nennt man doch auch „Job“, ohne Zweifel „Lieblingsjob“, aber was will ich nur für mich? Für die kleine Kseniya in mir? Ich möchte lernen, „den Kopf auszuschalten“ und mich einfach auf die Reise durch neue Länder und Kontinente freilassen, am besten Hand in Hand mit einer geliebten Person, mit meiner alten Filmkamera um den Hals und ukrainischen Süßigkeiten in der Tasche.

Es ist schwer zu sagen, worüber ich träume. Oder andersrum: In diesem großen Fluss der Träume ist es schwer, etwas herauszupicken. Ich will Vieles, was die Ukraine und den Krieg betrifft und was unmöglich ist. Ich will weniger Leid und glückliche Zukunft... Und für mich selbst? Ich will nützlich sein, ich will, dass meine Eltern sich nicht einsam fühlen und ich will lernen, überzeugend zu sein, und vielleicht etwas Außerordentliches zu erreichen.

Kateryna

Мені важко сказати, про що я мрію, чи навіть так: мені важко в тому великому потоці мрій виокремити щось для цієї відповіді. Хочу багато чого неможливого, що стосується України та війни. Хочу менше горя, хочу світле майбутнє... А для себе? Хочу бути корисною, хочу, щоб батьки не почувалися самотніми й хочу навчитися бути переконливою, а може, і досягти чогось виняткового...

Що таке мрії: це лише цілі, які ми можемо досягнути, або нездійснені речі, які ми прагнемо все життя? Думаю, це напряду залежить від нас. Але дивно спостерігати, як під час війни наші мрії трансформуються. Для мене завжди були головними родина, мій розвиток та подорожі, в яких можна перезавантажитись. Проте війна та її подвійна реальність відібрала в мене змогу просто робити звичайні речі та насолоджуватися моментами звичайного життя, а головне - бачитись з родиною. Тому мрію, знову мати можливість це робити!

Anastasiia

Was sind Träume: sind es nur Ziele, die wir erreichen können, oder unerfüllte Wünsche, nach denen wir unser ganzes Leben lang streben? Ich denke, das hängt von uns selbst ab. Aber es ist seltsam zu sehen, wie sich unsere Träume während des Krieges verändert haben. Für mich waren meine Familie, meine Entwicklung und das Reisen immer die wichtigsten Dinge. Der Krieg und seine doppelte Realität haben mir jedoch die Möglichkeit genommen, ganz normale Dinge zu tun und die Momente des normalen Lebens zu genießen, vor allem aber meine Familie zu sehen. Deshalb träume ich davon, dies wieder tun zu können!

HINTERGRUNDINFORMATION AUF DEUTSCH FÜR DIE COMICS AUF SEITEN 62-63

Die Debatte über den Erhalt sowjetischer Monumentalkunst umfasst sowohl Argumente für als auch gegen deren Bewahrung. Befürworter betonen den historischen Wert der Mosaiken, die Einblicke in die Ideologie und das Leben der Menschen jener Zeit geben. Zudem gilt die künstlerische Einzigartigkeit dieser Werke als Beispiel für die Kreativität ukrainischer Künstler unter Zensur. Sie sind Teil des kollektiven Gedächtnisses und reflektieren lokale Traditionen. Ein ökologischer Ansatz könnte anstelle von Zerstörung Renovierungen und Restaurierungen fördern. Viele Mosaiken haben ihren ursprünglichen ideologischen Gehalt verloren und könnten als museumstaugliche Objekte neu interpretiert werden, was auch touristisches Interesse wecken würde.

Auf der anderen Seite wird die ideologische Belastung der Mosaiken angeführt, da sie oft als Propagandainstrumente dienten. Im Rahmen der Dekolonisierung sollten viele dieser Symbole entfernt werden. Kritiker halten die Mosaiken für veraltet und visuell unpassend im modernen urbanen Kontext. Zudem rufen sie bei vielen Menschen negative Emotionen hervor, die mit der repressiven Vergangenheit verbunden sind. Einige Gemeinden bevorzugen es, Ressourcen für neue kulturelle Projekte zu verwenden, während die Restaurierung alter Mosaiken hohe Kosten verursachen kann. Schließlich kann die Renovierung sowjetischer Kunstwerke als Teil russischer Propaganda wahrgenommen werden, was das Verlangen nach deren Beseitigung in der Ukraine verstärkt.

Text: Kateryna Kostiuhenko

Право на мрію

Das Recht aufs Träumen

Sergii
Baklazhenko

Aus dem Ukrainischen von Olena Lusanova

– Крім тієї мрії, що в усіх? – перепитує Алекс. Ми сміємося.

Ніч вже вимела з вітальні останні крихти вечірнього світла, і кімната непомітно занурилася в напівтемряву. Я сиджу навпроти свого давнього друга, який жене в Україну чергового „сталевого коня“ для ЗСУ. Цього разу його маршрут проходить через Франкфурт, чому я страшенно радий.

– Круїз, – каже Алекс.

– Круїз? – я здивований. – Тобто великий плавучий „олл-інклюдив“, набитий пенсіонерами, без жодного шансу наживати звідти п'ятами?

– В цьому весь сенс! – він спостерігає за моїм виразом тотального нерозуміння і пояснює: – Три, або краще чотири тижні. Десь на Карибах. Без зв'язку, без інтернету, у повному спокої. Але ця мрія не про круїз. Вона про свободу, коли я зможу дозволити собі не думати про роботу, бо мій бізнес буде працювати без мене. Це означає, що я все зробив правильно.

Я киваю головою. Файна мрія. Непроста, але досяжна. Саме такі мрії дають нам мотивацію вставати зранку і щось робити. Трохи заздрю. У мене такої немає. Поки що.

І тут мене пронизує холодок. Протяг? Чи, може, це зсередини? А про що я мрію взагалі?

„Außer dem Traum, den alle haben?“, fragt Alex. Wir lachen.

Die Nacht hat das letzte bisschen Abendlicht aus dem Wohnzimmer gekehrt, und die Dunkelheit hat sich leise in den Raum geschlichen. Ich sitze meinem alten Freund gegenüber, der sich auf den Weg macht, um ein weiteres Auto für die ukrainischen Streitkräfte in die Ukraine zu bringen. Diesmal führt seine Route über Frankfurt, was mich sehr freut.

„Eine Kreuzfahrt“, sagt Alex.

„Eine Kreuzfahrt?“ Ich bin überrascht. „Also ein großes All-Inclusive-Schiff, voll mit Rentnern, ohne die Möglichkeit, abzuhaufen?“

„Darum geht es ja!“ Er beobachtet mein vollkommenes Unverständnis und erklärt: „Drei, vielleicht sogar vier Wochen. Irgendwo in der Karibik ohne Empfang, ohne Internet, in völliger Ruhe. Aber bei diesem Traum geht es nicht wirklich um die Kreuzfahrt. Es geht um die Freiheit, die ich mir erlauben kann, nicht an die Arbeit zu denken, weil mein Geschäft ohne mich läuft. Das würde bedeuten, dass ich alles richtig gemacht habe.“

Ich nicke. Ein guter Traum. Nicht einfach, aber machbar. Genau solche Träume motivieren uns, morgens aufzustehen und etwas zu tun. Ein bisschen beneide ich ihn. Ich habe so einen Traum nicht. Noch nicht.

Plötzlich spüre ich einen kalten Schauer. Ein Luftzug? Oder kommt das von innen?

Wovon träume ich eigentlich?

Ich erinnere mich nicht. Als Kind hatte ich definitiv Träume – leuchtende, kleine, manchmal alberne Dinge. Damals erschienen sie riesig. Im Studium träumte ich auch von etwas – ich weiß nicht mehr genau, wovon, aber es war bestimmt groß. Sogar während des Lockdowns vor ein paar Jahren hatte ich ein paar realistische Träume. Aber seit Anfang 2022 sind Träume irgendwie in den Hintergrund geraten, verdrängt von einem endlosen Zyklus des „Müssen – Tun“.

Habe ich überhaupt das Recht, in diesen Zeiten zu träumen? Mein Heimatland kämpft um sein Überleben. Mein Volk kämpft um seinen Platz auf dieser Erde. Menschen verlieren alles in einem einzigen Moment. Und ich sitze hier, zweitausend Kilometer entfernt, in Sicherheit und Komfort. Darf ich es mir erlauben, mich mit Träumen zu beschäftigen?

Dieses plötzliche Gefühl des „Überlebensschuld-Syndroms“ macht mich etwas unbehaglich.

Wer hat heutzutage eigentlich das Recht zu träumen? Und falls es solche Menschen gibt, welche Träume sind heute „akzeptabel“? Vielleicht ist es ethisch, den Traum, „den alle haben“, zu hegen – das braucht keine Erklärung, das ist für alle verständlich. Aber was ist mit den anderen Träumen – den persönlichen, wie in der Kindheit?

Die Männer und Frauen an der Front riskieren mutig ihr Leben, sie sind die Bausteine in der Mauer, die den Rest der Welt vom Inferno trennt. Ihr Recht auf Träumen haben sie sich wahrhaftig und ohne Frage verdient. Was ist mit denen, die nicht an der Front kämpfen? Zum Beispiel, Militärlogistiker oder Flugzeugmechaniker. Haben sie auch das Recht zu träumen? Und was ist mit denen, die bereits demobilisiert wurden? Bleibt ihnen dieses Recht?

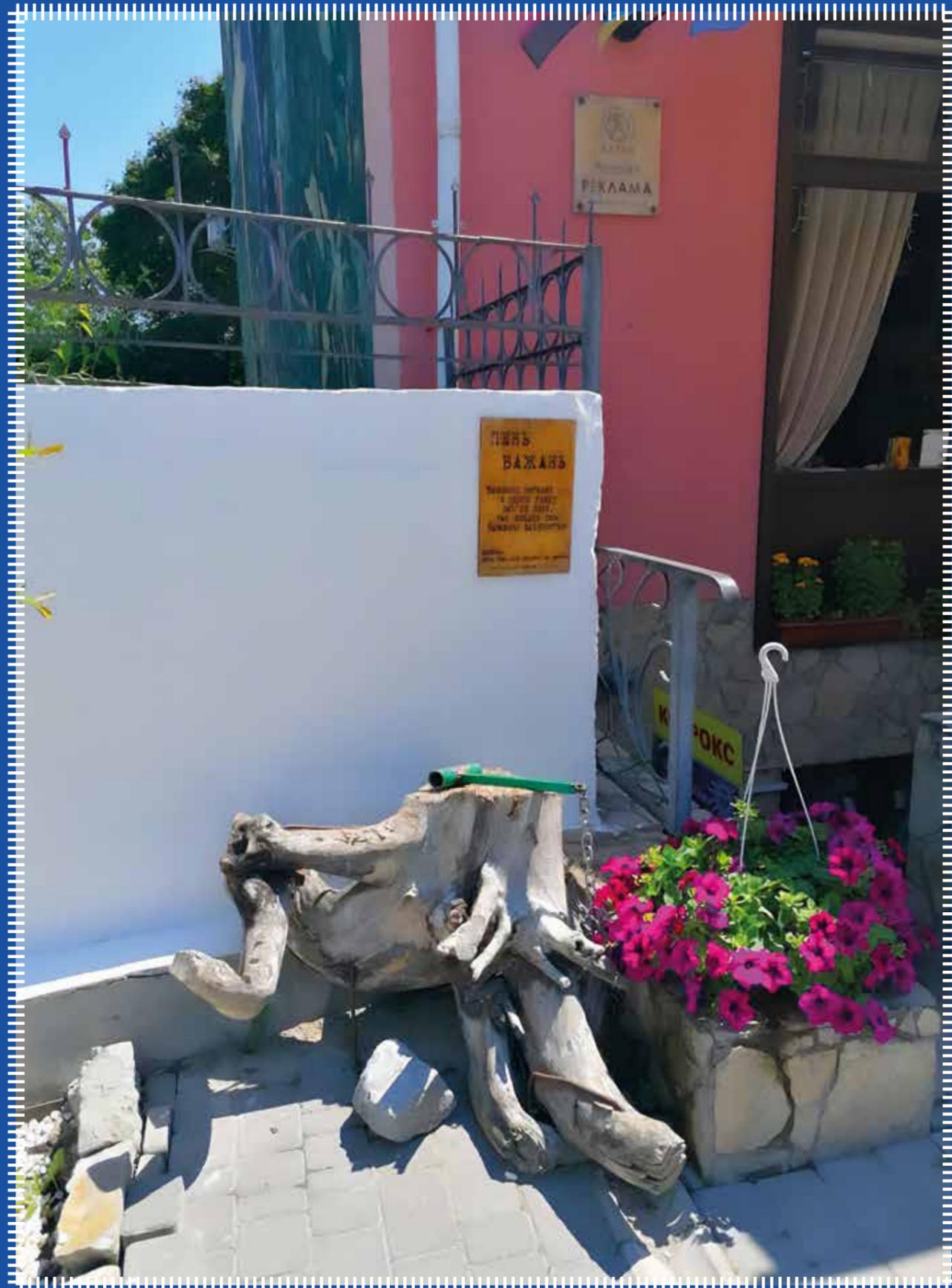
Vielleicht auch die Ehrenamtlichen. Die „Ameisen“, die tonnenweise Material an die Front schleppen, oft mehr, als ihre eigenen Mittel hergeben. Sie sehen ihre Familien tagelang oder manchmal wochenlang nicht. Sie stehen kurz davor, ihre Jobs zu verlieren, weil sie häufiger abwesend sind, als sie arbeiten. Aber ein freiwilliger Helfer kann nur so viel liefern, wie es die Spenden zulassen. Doch es gibt immer jemanden, der einspringt und fragt: „Wie viel fehlt noch?“

Не пам'ятаю. В дитинстві точно мріяв: яскраво, про смішні маленькі речі. Тоді, звісно, вони здавалися ого-го! Про щось мріяв в студентські роки – не пам'ятаю про що, але точно про глобальне. Навіть сидючи з усім світом на карантині кілька років тому, було кілька приземлених мрій. А з початку 2022 року мрії якось відійшли на другий план, поступившись місцем нескінченному циклу „необхідно-роби“.

А чи маю я взагалі право мріяти в ці часи? Моя батьківщина бореться за своє існування. Мій народ бореться за місце на цій планеті. Хтось втрачає все в одну мить. А я знаходжусь тут, за дві тисячі кілометрів від цього герцю, в комфорті та безпеці. Чи маю я право розтринькувати себе на мрії? Від раптового відчуття „синдрому того, хто вижив“, стає трохи ніяково. А хто тоді наразі має право мріяти? Якщо є такі, то про що мріяти прийнятно (мабуть, плекати „ту мрію, що й в усіх“ – це всім доступно, це етично, поясень не потребує). Але як бути з іншими мріями – які для себе, як в дитинстві?

Хлопці та дівчата на передовій – вони свідомо ризикують своїм життям, стаючи цеглинкою в стіні, що відмежовує від пекла решту світу. Без сумніву, своє право на мрію вони точно заробили. А як бути з тими, хто на відстані від фронту?

Diese hilfsbereite Person lebt wahrscheinlich bescheidener als sonst, aber dank solcher Menschen existiert das Ehrenamt auch nach elf Jahren Krieg weiter.

Da stellt sich die Frage: Ist ein Traum ein Privileg, das man sich verdienen muss? Oder ist er lediglich ein Schutzmechanismus unseres Geistes, eine Art Bunker für die Seele? Oder ist er etwas, was uns nicht entmutigen und nicht aufgeben lässt? Ich persönlich kenne keinen besseren Motivator, weiterzumachen, als einen Traum zu haben. Alles andere – Willenskraft, Gewohnheiten, Notwendigkeit, Pflichtgefühl – funktioniert zwar, aber nur für kurze Zeit. Diese Kräfte können uns durch schwierige Zeiten tragen, aber nicht dauerhaft antreiben. Deshalb brauchen wir Träume. Nicht als Recht, nicht als Privileg – als Überlebenswerkzeug. Für jede einzelne Person. Für ein Volk. Für ein Land. Diese treibende Kraft ist für uns genauso notwendig wie Waffen. Es wäre töricht und verräterisch, diese „Waffe“ nicht zu nutzen, um sich selbst, seine Familie und sein Land zu verteidigen. Also bedeutet das, dass Träumen unsere Pflicht ist. Träume von allem Möglichen: von kleinen, banalen Dingen nur für sich selbst oder von weltbewegenden Visionen für die gesamte Menschheit. Das spielt keine Rolle. Dieser Traum muss dich in den Morgen ziehen und dir die Kraft geben, vorwärts zu gehen.

Im fernen Jahr 2020 reisten wir durch die Ukraine und machten Halt in Kamjanets-Podilskyj. Es war Juli, heiß, und wir saßen in einem Café in der Nähe des Rathauses. Auf der Terrasse des Cafés stand ein Baumstumpf mit der Aufschrift „Wunschstumpf“ und einem Hammer daneben. Die Anleitung lautete: „Wünsch dir etwas und schlag einen Nagel in den Stumpf. Denn ein Traum ohne Handlung ist nichts wert“ ■

Наприклад, військові логісти чи механіки авіації. Можливо, їм теж дозволено мріяти? А що щодо тих, хто вже демобілізувався? Чи зберігається за ними це право?

Мабуть, ще волонтери. „Мурашки“, які тягнуть на фронт вантаж набагато більше власної маси. Залазять в борги, „бо треба ж купити, підопічні просили, а збори буксують“. Днями, а подекуди тижнями, не бачать сім'ю. Балансують на межі звільнення, тому що більше відсутні на роботі, ніж працюють. Але волонтер може довезти рівно стільки, на скільки вистачить зборів. А ще ж завжди знайдуться ті, хто підставить плече, несподівано запитає, скільки не вистачає коштів. Ця добра людина, що ніколи не назве себе вголос волонтером, скоріше за все, буде жити ще скромніше, ніж зазвичай, але саме завдяки таким волонтерський рух і продовжує жити на одинадцятому році війни.

Ось тут і виникає питання: мрія – це привілей, який потрібно заслужити, чи вона є лише захисним механізмом нашої свідомості, таким собі „бомбосховищем душі“? Або чимось, що не дозволяє опустити руки? Я, наприклад, не знаю кращого мотиватора продовжувати жити, ніж йти до мрії. Будь-що інше – сила волі, звички, необхідність, почуття обов'язку – теж працюють, але нетривалий час. Їхня сила здатна нас пронести крізь важкі негаразди, але не може рухати вперед постійно. І тоді нам потрібна мрія. Не як право, не як привілей, а як інструмент виживання. Кожної окремої людини. Народу. Країни. Ця рушійна сила нам необхідна як зброя. Не використати зброю для захисту себе, своєї родини, своєї країни – це дурість і зрада. Тоді виходить, що мріяти – наш обов'язок. Про будь-що: маленьке, дріб'язкове і суто для себе, чи космічного масштабу, для всього людства – неважливо. Ця мрія має тягти вас за собою в майбутнє, надавати вам сили.

У далекому 2020 році ми подорожували Україною і заїхали в Кам'янець-Подільський. Липень, спека, кафе неподалік ратуші. На терасі кафе стоїть пеньок із написом „Пень бажань“ і молоток. Поруч інструкція: „Загадайте бажання і забийте цвях у пень. Бо мрія без дії нічого не варта“ ■

Yuliia
Dunaievska

Сім'я як мрія

Familie als Traum

– Про що ти мрієш?

– Не знаю.

– Ти знаєш, що таке мріяти?

– Ні.

– Це коли ти щось дуже сильно хочеш. Може, було таке, що ти щось сильно хотіла? То це і є мріяти.

– Я мріяла про тебе, Тімуре, братів і сестру...

Цей діалог крає серце, коли дізнаєшся, що це розмова мами з щойно усиновленою донечкою.

Не менш зворушлива історія, як вони знайшли одна одну – занадто багато перешкод було на цьому шляху. По-перше, після повномасштабного вторгнення Ангеліна опинилася за кордоном. Її, разом з іншими дітьми, які перебували в дитячому закладі, евакуювали в Польщу. По-друге, до червня 2023 року дітей, які були евакуйовані за кордон, не передавали на усиновлення. По-третє, серед сотень анкет інших дітей Інна побачила серцем анкету саме Ангеліни. Їм довелося подолати тисячі кілометрів і купу бюрократичних рішень, але все це тепер позаду.

Ангеліна – друга дитина, усиновлена Інною і Тімуром Мірошніченками. У червні 2023 року вони усиновили хлопчика Марсе-ля. Інна і Тімур, окрім дітей, народжених серцем, мають ще двох біологічних – Мію та Марка. Кількість дітей у їхній родині стрімко збільшилася вдвічі після повномасштабного вторгнення в Україну. Насправді, як розповідає Інна, саме війна стала причиною такого рішення.

„Думки про усиновлення з'явилися на початку повномасштабного вторгнення. Коли з'явилися різні фейки, типу, дітей привезли у Ворохту, розбирайте на усиновлення. Я юрист, тому я чітко розумію, що так не може бути. Але ці фейки змусили мене задуматися про те, що є діти, їх багато, які живуть у дитячих будинках, інтернатах, що в них немає нікого. І я тоді зрозуміла, що не буде кращого часу, ніж зараз, щоб подарувати дитині сім'ю“.

Інна з чоловіком мріяли про велику родину. Вони планували мати ще дітей, але „пізніше“. Та з початком повномасштабної війни усвідомили, що „пізніше“ – це зараз. Але цього разу задумалися над тим, як дитина опиниться в їхній сім'ї.

„Багато моїх знайомих роздумують над тим, чи варто приводити у світ дитину, коли надворі війна, бо вони не можуть гарантувати абсолютну безпеку цій дитині. Так от ті діти, які поповнили нашу сім'ю, вони вже є, вони були народжені до початку повномасштабного вторгнення, тобто вони вже десь страждали від війни, і я точно знала, що зі мною їм буде легше це проживати, ніж у стінах закладу“.

Тож, здійснюючи свою мрію про велику сім'ю, Інна і Тімур прийняли рішення подарувати сім'ю двом дітям, які про це мріють.

„Шлях до першої дитини тривав майже рік. У червні ми забрали Марсе-ля й у вересні ми звернулися знову із заявою в службу“.

„Wovon träumst du?“

„Ich weiß es nicht.“

„Weißt du, wie es ist, zu träumen?“

„Nein.“

„Es ist so, als ob man etwas ganz stark will.“

„Vielleicht gab es eine Zeit, in der du dir etwas wirklich gewünscht hast? Das ist es, worum es beim Träumen geht.“

„Ich habe von dir geträumt, von Timur, von Brüdern und Schwestern...“

Dieser Dialog bricht einem das Herz, wenn man feststellt, dass es sich um ein Gespräch zwischen einer Mutter und ihrer gerade adoptierten Tochter handelt. Die Mutter Inna erklärt ihrer Tochter Angelina, wie das Träumen geht. Nicht weniger berührend ist die Geschichte, wie sie zueinander gefunden haben – es gab viele Hindernisse auf dem Weg.

Erstens befand sich Angelina zu Beginn des Angriffskriegs Putins auf die Ukraine im Ausland. Sie wurde zusammen mit den anderen Kindern, die in einer Kindereinrichtung lebten, nach Polen evakuiert. Zweitens wurden Kinder, die ins Ausland evakuiert wurden, bis Juni 2023 nicht zur Adoption freigegeben. Drittens entdeckte Inna unter den Hunderten von Profilen verschiedener Kinder Angelinas Fragebogen und wusste von dem Moment an, dass sie Angelina in ihre Familie holen wollte. Sie und Timur mussten Tausende von Kilometern und sehr viele bürokratische Entscheidungen überwinden, um schlussendlich glücklich miteinander leben zu können.

Angelina ist das zweite Kind, das Inna und Timur Miroshnitschenko adoptierten. Im Juni 2023 adoptierten sie bereits einen Jungen, Marcel. Inna und Timur haben neben den adoptierten Kindern noch zwei leibliche Kinder – Mia und Marko. Die Zahl der Kinder in ihrer Familie hat sich mit dem Angriffskrieg russlands also verdoppelt. In der Tat war es, wie Inna sagt, der Krieg, der diese Entscheidung verursachte:

„Gedanken über eine Adoption tauchten zu Beginn des Krieges auf. Gerade bezüglich ukrainischer Kinder gab es viele Falschmeldungen der Russen, doch diese Falschmeldungen ließen mich erkennen, dass es viele Kinder gibt, die in Waisenhäusern und Internaten leben und dass sich niemand um deren Schicksal schert.“

У червні наступного року рівно за рік, з різницею в кілька днів, ми забрали Ангеліну”.

З безпечної, але чужої країни Ангеліна переїхала до віднини своєї сім’ї в Київ. Щастя мати батьків, відчувати затишок – і все це під залпи майже щоденної повітряної тривоги й ракетних обстрілів.

„Складно, коли лунає тривога. Дуже часто від тривоги до перших вибухів триває пару хвилин, а тобі треба зібрати чотирьох дітей і перевести їх сонних в укриття. Будинок трясеться, вікна дрижать, ми чуємо вибухи, діти лякаються, це дуже страшно”, – розповідає про свої будні Інна.

Квартира родини Мірошниченків на 23 поверсі. Тільки уявіть, за відсутності світла, а відключення електроенергії в Києві регулярні, родині з чотирма маленькими дітьми доводиться спускатися з 23 поверху сходами. Користуючись ліфтом у кращі часи, Інна подумки молиться, щоб не застрягнути там з чотирма дітьми. Коли немає світла, у квартирі немає і води. Інна жартує, що напрацювала собі супернавичку вимивати двох дітей, які цілий день грали на вулиці, півторалітровою пляшкою води. Ще одна пляшка – для інших двох. І всі чисті. Мамі чотирьох дітей в країні, в якій війна, доводиться бути винахідливою. Можна лише припустити, як багато необхідно любові й прийняття, щоб зрештою з усім цим справлятися і бути в цьому справді щасливою. Батькам в Україні доводиться докладати багато зусиль, аби дитинство під час війни було сповнене любові та затишку, віри в себе, віри в краще майбутнє, а ще зберегти це безцінне вміння дітей насолоджуватися простими радощами життя. І для цього необхідно здійснювати великі й маленькі мрії.

Um ihren Traum zu erfüllen, beschlossen Inna und Timur zwei Kindern eine sehnlichst erwünschte Familie zu schenken.

„Es dauerte fast ein Jahr, bis wir das erste Kind in Empfang nehmen konnten. Im Juni haben wir Marcel aufgenommen und im September haben wir die nächste Bewerbung eingereicht. Und genau ein Jahr später nahmen wir Angelina auf”, erzählt Inna.

Aus einem sicheren, aber fremden Land zog Angelina zu ihrer neuen Familie nach Kyjiw. Glück, Eltern zu haben, Geborgenheit zu spüren – und das alles unter den Salven fast täglicher Luft- und Raketenangriffe.

„Es ist schwierig, wenn die Luftschuttsirene ertönt. Sehr oft dauert es ein paar Minuten vom Alarm bis zu den ersten Explosionen, und du musst vier Kinder einsammeln und sie schlafend in einen Schutzraum bringen. Das Haus bebzt, die Fenster wackeln, wir hören Explosionen, die Kinder haben Angst, es ist sehr beängstigend”, sagt Inna.

Die Wohnung der Familie Miroshnitschenko befindet sich im 23. Stock. Man stelle sich vor, wie man ohne Strom lebt, denn in Kyjiw kommt es regelmäßig zu Stromausfällen. Die Familie mit ihren vier kleinen Kindern muss aus dem 23. Stockwerk die Treppe heruntergehen. Klar, wenn es Strom gibt, funktioniert der Aufzug. Und dennoch, wenn Inna dann den Aufzug benutzt, betet sie, er möge nicht steckenbleiben.

Wenn es keinen Strom gibt, gibt es außerdem kein Wasser in der Wohnung. Inna scherzt, dass sie eine Superpower entwickelt hat, zwei Kinder, die den ganzen Tag draußen gespielt haben, mit einer eineinhalb-Liter-Flasche Wasser zu waschen. Eine weitere Flasche ist für die anderen beiden. Und alle sind sauber. Als Mutter von vier Kindern in einem Land, das sich im Krieg befindet, muss man kreativ sein.

Und dann wurde mir klar, dass es keinen besseren Zeitpunkt als jetzt geben würde, um einem Kind eine Familie zu geben”.

Inna und ihr Mann träumten von einer großen Familie. Sie planten irgendwann später mehr Kinder zu haben. Inna erinnert sich:

„Viele meiner Bekannten denken darüber nach, ob es richtig ist, ein Kind in die Welt zu setzen, wenn Krieg herrscht, weil sie die Sicherheit dieses Kindes nicht garantieren können. Die Kinder, die in unsere Familie gekommen sind, leben bereits, sie wurden vor dem Kriegsbeginn geboren, das heißt, sie litten bereits unter dem Krieg. Und mir wurde klar, dass es für sie einfacher sein würde, ihn zu überleben, wenn sie in eine Familie kommen”

„В який би час ми не жили, які б думки нас не оточували, але лише мрія тримає нас в адекватному стані, а особливо коли мрія здійснюється, ми розуміємо, що мріяти варто. Це рухає нас далі до нашої особистої перемоги“.

Це той приклад, який Інна, як мама, передає дітям. Тепер і Ангеліна, яка в родині Мірошниченків лише з початку літа 2024, вчиться мріяти. Разом з братами і сестрою – в першу чергу про перемогу, бо ось такі насправді недитячі мрії у всіх дітей в Україні. А окрім цього Ангеліна вже озвучує інші відповіді на запитання про свої мрії - про рожеве волосся, побачити мавпу, носити сережки, адже тепер поруч з нею є ті, хто готовий здійснювати її мрії. І навіть якщо це рожеве волосся, то мама знайде тінт (*ред.: тимчасова фарба для волосся*) необхідного відтінку.

Man kann nur vermuten, wie viel Liebe und Geduld es braucht, um all das am Ende zu verarbeiten und sich wirklich darüber zu freuen.

Eltern in der Ukraine haben es gerade schwer. Sie wollen auch während des Krieges Liebe und Trost vermitteln. Sie wollen ihren Kindern den Glauben an sich selbst vorleben, den Glauben an eine bessere Zukunft. Und bei all dem wollen Eltern, dass ihre Kinder diese wunderbare Fähigkeit bewahren, die einfachen Freuden des Lebens zu sehen und zu genießen. Eltern wollen, dass für ihre Kinder kleine Träume wahr werden, damit sie weiterhin an die großen Träume glauben können.

„Egal, in welcher Zeit wir leben, egal welche Gedanken uns umgeben, nur ein Traum hält uns am Leben, und besonders wenn ein Traum wahr wird, verstehen wir, dass es sich lohnt zu träumen. Das bringt uns weiter zu unserem persönlichen Sieg“

– lebt Inna ihren Kindern vor. So lernt Angelina, die erst seit Anfang Sommer 2024 in der Familie Miroshnitschenko ist, zu träumen. Gemeinsam mit ihren Brüdern und Schwestern träumt Angelina vom Sieg und Frieden. Denn das sind die Träume aller Kinder in der Ukraine. Und außerdem träumt Angelina bereits von neuen Dingen - von rosa Haaren, einem Affen oder Ohrringen, denn jetzt hat sie Eltern, die bereit sind, ihre Träume wahr werden zu lassen. Und selbst wenn es rosa Haare sind, dann findet Mama eine Tönung mit dem nötigen Farbton ■

ЛітерАктив у Відні

Був жовтень 2021 року. Українська греко-католицька церква Св. Варвари на Потсгасе 8А у Відні — завжди потужний центр організації української діаспори — на реставрації, але в сусідньому з церквою приміщенні починають збиратися діаспоряни й проводити різноманітні заходи: від спільного тлумачення Біблії до клубу шахів та студентських вечірок. Я не вірю, в шахи не граю, від студентських вечірок уже далека...

Мені хотілося знайти щось про літературу або культуру, але серед розкладу заходів я нічого подібного не знайшла. Тож я спитала, і мені сказали, що, крім мене, такими заходами цікавилася ще одна українка, Вікторія Теліга, — може, нам скооперуватися і проводити їх самим?

«LiterAktiv». На цій назві ми з Вікторією Телігою зійшлися після довгих обговорень. Ми мріяли, що LiterAktiv буде осередком активних читачів та авторів літератури. Планували, що збиратимемося щосередини о 19:00. Формати ми передбачали різні: лекції, «вільний мікрофон», вечори творчого письма. Інколи — якщо нам пощастить когось запросити, попри відсутність фінансування, — зустрічі з письменниками. Першим таким письменником Вікторія змогла запросити **Мирослава Дочинця**, і це був однозначний успіх: аншлаг, розкуплені книжки. Проте після Дочинця багато тижнів поспіль ми вигадували воркшопи або лекції, не маючи, кого запросити. Одного разу, пам'ятаю, заохочували усіх прийти на лекцію про Олену Телігу, таємничо обіцяючи розповісти, чи Вікторія Теліга якось пов'язана зі знаменитою поеткою (одразу спойлер: ні). Потім Вікторія відійшла від LiterAktiv, бо займатися цим волонтерським проектом справді важко поруч із роботою та навчанням. А з початком повномасштабної війни нам усім стало на якийсь час не до літератури. Приміщення біля церкви перетворилося на волонтерський штаб, куди звозили і гуманітарку, і медикаменти, поки не знайшли кращого місця для складу.

У квітні 2022, коли простір знову звільнився, здавалося, що література не на часі, що слово — ніщо порівняно зі зброєю. Проте все ж таки я вирішила провести захід у форматі «вільного мікрофона»: кожен може прийти і зачитати свій або чужий вірш, який його/її підтримує. Неочікувано прийшло багато людей, яких я не бачила в нас доти. Вони читали короткі вірші, а потім поринали в довгі й плутані розповіді про те, звідки вони, як вони, чому зачитаний вірш їм допомагає. Спочатку, виконуючи обов'язки модераторки, я намагалася стежити за часом і переривати, а потім зрозуміла, що, можливо, це вперше люди наважуються говорити про біль за допомогою літератури, і треба їх просто активно слухати. Так я знову повірила в ідею LiterAktiv.

Згодом знайшлася людина, яка повірила в цю ідею разом зі мною. Це Христина Касьянова, яка спочатку була активною слухачкою, а потім стала ще активнішою кураторкою LiterAktiv, завдяки якій проект поступово, але впевнено виходить на новий рівень.

Порівняно з жовтнем 2021 року ми значно зросли. Тепер ми маємо власні соцмережі (Facebook, Telegram, Instagram, e-mail-розсилка) та логотип і працюємо над створенням сайту і над офіційною реєстрацією LiterAktiv як окремої української громадської організації.

Через повномасштабну війну багато письменниць (переважно саме письменниць, не письменників, зі зрозумілих причин) опинилося за кордоном, і ми змогли запросити їх до себе. На жаль, поки що на безгонорарній основі, але ми працюємо також і над пошуком фінансування. Насправді презентації за участі авторів та авторок так багато, що ми тепер лише зрідка проводимо лекції або воркшопи — нема коли: черга утворюється на кілька місяців наперед, буває, що в нас заходи вже не тільки 1, а й 2 рази на тиждень.

Ми дуже вдячні простору Української бібліотеки парафії Св. Варвари, а також українському GRND Restaurant і українцям із ГО Unlimited Democracy за те, що вони приймають наші заходи у себе. Нам допомагає багато фотографів і фотографок: Анастасія Лаврів, Ірина Карпенко, Валерія Мальцева, Олександра Терепенко та інші. Про нас пишуть в українських медіа. Мріємо, щоб писали ще більше, і також в австрійських. Якщо вже зовсім розігнатися у мріях, то нам хотілося б зробити ще три речі:

- 1) **видати** антологію текстів, які пишуть наші учасники під час вечорів творчого письма;
- 2) **провести** власний літературний фестиваль — нашим партнерам та колегам UStream та Hnizdo.Innsbruck уже вдалося знайти додаткові кошти й організувати свої українські культурні фестивалі в Австрії, і ми відчуваємо свою спроможність також;
- 3) **зробити** більше двомовних заходів, щоб українська література частіше виходила зі своєї діаспорної «бульбашки» й ставала доступнішою та зрозумілішою для австрійських читачів.

LiterAktiv завжди активно шукає нових авторів та авторок, а також партнерів. Якщо Ви належите до перших або других, пишіть нам:

literaktiv@gmail.com

LiterAktiv in Wien

Text: Ganna Gnedkova

Es war Oktober 2021. Die ukrainische griechisch-katholische Kirche St. Barbara in Wien, die schon immer ein wichtiger Treffpunkt für die ukrainische Diaspora war, befand sich mitten in Renovierungsarbeiten. Im Nachbargebäude begannen die Mitglieder der ukrainischen Community sich zu versammeln und diverse Veranstaltungen abzuhalten: von gemeinsamen Bibelstudien über einen Schachclub bis hin zu Studentenpartys. Ich selbst bin nicht gläubig, spiele kein Schach und die Zeit der Studentenpartys ist für mich schon länger vorbei. Ich interessierte mich für Literatur und Kultur, konnte aber im Veranstaltungskalender nichts dergleichen entdecken. Nach meiner Nachfrage wurde ich mit der Ukrainerin Wiktorija Teliha vernetzt, die als einzige außer mir an solchen Veranstaltungen interessiert war.

„LiterAktiv“. Das ist der Name, auf den Wiktorija und ich uns nach langer Diskussion geeinigt haben. Wir träumten davon, dass LiterAktiv eine Plattform für aktive Leser:innen und Literaturschaffende sein würde. Der Plan war sich jeden Mittwoch zu treffen. Uns schwebten verschiedene Formate vor: Lesungen, Open Mic, kreative Schreibabende, auch Treffen mit den Schriftsteller:innen — wenn wir die Möglichkeit haben würden, jemanden trotz nicht vorhandener Finanzierung einzuladen. Der erste Schriftsteller, den Wiktorija einladen konnte, war **Myroslaw Dotschynets**, und es war ein voller Erfolg: volles Haus und ausverkaufte Bücher. Doch nach diesem Abend konnten wir auf unsere Workshops oder Vorträge wochenlang niemanden einladen. Ich erinnere mich, dass wir einmal zum Vortrag über Olena Teliha einluden und dabei über die mögliche Verwandtschaft zwischen Wiktorija Teliha und der berühmten Dichterin spekulierten (Spoiler-Alarm: sie sind nicht verwandt). Später zog sich Wiktorija von LiterAktiv zurück, weil es leider wirklich schwierig war, dieses Ehrenamtsprojekt mit ihrer Arbeit und ihrem Studium zu vereinbaren. Mit dem Ausbruch des Krieges fehlte uns allen für eine Weile die Zeit für LiterAktiv, außerdem wurden die Räumlichkeiten für einige Monate zum Hauptquartier für Freiwillige, in das man humanitäre Hilfe und Medikamente bringen konnte, bis sich ein besserer Lagerort fand.

Im April 2022, als der Raum wieder zur Verfügung stand, schien ein Literaturprojekt uns unpassend zu sein, dass Worte in Zeiten, in denen Waffen gebraucht wurden, zu wenig bewegten. Ich beschloss jedoch, eine Veranstaltung in Form eines „freien Mikrofons“ auszurichten: Jeder konnte kommen und Lieblingsgedichte vorlesen. Unerwarteterweise kamen sehr viele Leute, die ich vorher noch nicht im Publikum gesehen hatte. Sie trugen jeweils ein kurzes Gedicht vor und stürzten sich dann in lange und ausschweifende Erzählungen darüber, woher sie kamen, wie es ihnen ging und warum das Gedicht, das sie gelesen hatten, ihnen in der gegenwärtigen Situation Kraft gab.

Zunächst versuchte ich als Moderatorin, die Zeit im Auge zu behalten und zu unterbrechen, aber dann wurde mir klar, dass dies vielleicht das erste Mal war, dass sich viele Menschen trauten, durch die Linse der Literatur über ihren Schmerz zu sprechen, und ich musste ihnen einfach aktiv zuhören. Da begann ich wieder und noch fester an die Idee von LiterAktiv zu glauben.

Später fand ich eine Gleichgesinnte: Khrystyna Kasjanowa, die zunächst eine aktive Zuhörer:in war und dann zu einer noch aktiveren Kuratorin wurde, dank der LiterAktiv langsam, aber sicher neue Höhen erreichte. Im Vergleich zum Oktober 2021 sind wir deutlich gewachsen. Wir sind auf Social Media unterwegs (Facebook, Telegram, Instagram, E-Mail-Newsletter), haben ein eigenes Logo, arbeiten an einer Webseite und wollen LiterAktiv offiziell als einen eigenständigen ukrainischen Verein registrieren. Aufgrund des Krieges sind viele Schriftsteller:innen (aus offensichtlichen Gründen sind das tatsächlich überwiegend Frauen) ins Ausland geflohen, und wir konnten sie einladen, sich uns anzuschließen. Leider ist ihre Arbeit immer noch unbezahlt, aber wir bemühen uns auch um eine Finanzierung. Tatsächlich veranstalten wir zurzeit so viele Präsentationen mit Autorenbeteiligung, dass wir nur noch gelegentlich Vorträge oder Workshops anbieten. Es gibt eine monatelange Warteschlange, und es kommt vor, dass wir nicht nur einmal, sondern zweimal pro Woche Lesungen ausrichten.

Wir sind der ukrainischen Bibliothek der St. Barbara-Gemeinde, dem ukrainischen GRND-Restaurant und den Ukrainern des Vereins Unlimited Democracy sehr dankbar dafür, dass sie die Räumlichkeiten für unsere Events zur Verfügung stellen. Unterstützt werden wir auch von vielen Fotograf:innen, die ihre Zeit ehrenamtlich einsetzen: Anastasija Lawriw, Iryna Karpenko, Walerija Malzewa, Oleksandra Terefenko und andere. Ukrainische Medien schreiben bereits des Öfteren über uns. Wir träumen davon, dass noch mehr geschrieben wird, und zwar auch in österreichischen Medien.

Wenn wir uns richtig ins Zeug legen, würden wir gerne noch drei weitere Dinge erreichen:

- 1) eine **Anthologie** mit Texten veröffentlichen, die von unseren Teilnehmer:innen während der Schreibabende verfasst wurden,
- 2) unser eigenes **Literaturfestival** veranstalten. Unsere Partner und Kollegen UStream und Hnizdo.Innsbruck hatten es bereits geschafft, zusätzliche Mittel aufzutreiben und eigene ukrainische Kulturfestivals in Österreich zu organisieren, und wir sind der Meinung, dass wir in der Lage sind, dasselbe zu tun,
- 3) mehr **zweisprachige** Veranstaltungen organisieren, damit die ukrainische Literatur öfter aus ihrer Diaspora-Blase herauskommt und für österreichische Leser:innen zugänglicher und verständlicher wird.

LiterAktiv ist immer aktiv auf der Suche nach neuen Autor:innen und Partnern. Wenn Sie zu ersteren oder letzteren gehören wollen, kontaktieren Sie uns bitte: literaktiv@gmail.com

„RUSSLANDS KRIEG GEGEN DIE UKRAINE: WORUM GEHT ES? FAKTEN UND PERSPEKTIVEN“

ist ein Projekt der ukrainischen Juristin und Journalistin Oksana Stavrou, die seit über 20 Jahren in Österreich lebt. Das gleichnamige Buch ist ein wichtiges, aber nicht das einzige Ergebnis dieses Projekts:

Alles begann mit der Website www.russlands-krieg-gegen-die-ukraine.info, auf der das Layout des noch zu veröffentlichenden Buches kostenlos im PDF-Format heruntergeladen werden konnte. (Die kostenlose Vorschau ist jetzt beendet, da das Buch veröffentlicht wurde).

Was ist die Aufgabe des Projekts?

In erster Linie ist es ein Bildungsprojekt, was angesichts des Ausmaßes russischer Desinformation wichtiger, denn je ist und dieses 110-seitige Buch leistet einen unverzichtbaren Beitrag, dieser entgegenzutreten. Man muss nur einen Blick auf das Inhaltsverzeichnis mit 15 Kapiteln zu werfen, um das zu verstehen.

Dieses Buch beschreibt die Hintergründe des großen Krieges durch Exkurse in die Geschichte der Ukraine: die Entstehung des ukrainischen Staates, den Ersten und Zweiten Weltkrieg, die Sowjetunion und die neuere Geschichte: den Euromaidan von 2013-2014 und die Kriegsjahre zwischen 2014 und 2022. Die Autorin analysiert die Instrumente der russischen Militärpropaganda, listet alle menschlichen und materiellen Verluste auf, die die Ukraine in dem von Russland entfesselten Krieg erlitten hat, und stellt Pläne für den Wiederaufbau der Ukraine nach dem Krieg und die Umstrukturierung Russlands vor.

Das Buch scheut sich auch nicht, das für deutschsprachige (insbesondere österreichische und schweizerische) Leser „heikle“ Thema der politischen „Neutralität“ anzusprechen oder zu erklären, warum Kyjiw nicht das übliche Kiew ist.

Zusätzlich zu dem Text, der in einfacher, verständlicher Sprache verfasst ist, enthält das Buch viel Anschauungsmaterial, meist Fotos aus vertrauenswürdigen Quellen. „Zentrum polis“, das für das österreichische Unterrichtsministerium im Bereich der Geschichte und der politischen Bildung an österreichischen Schulen tätig ist, empfiehlt das Buch als ergänzendes Material für den Geschichtsunterricht.

Neben der Autorin waren Wolfgang Müller und Michael Moser, Professoren an der Universität Wien, als wissenschaftliche Berater an der Erstellung des Buches und seiner Adaption für den Schulunterricht beteiligt.

Unterstützt wurde das Projekt von Emil Brix, Direktor der Diplomatischen Akademie Wien, und Alfred Praus, Präsident des Vereins „Ukrainian-Austrian Association“. Weitere inhaltliche und organisatorische Unterstützung leisteten Kati Schneeberger, Präsidentin des Vereins „Vienna Goes Europe“ und Lehrerin für Geschichte und politische Bildung, Andriy Yavorskiy und Dietmar Pichler.

Der nächste Schritt in diesem Projekt ist eine aktualisierte und erweiterte Ausgabe in deutscher Sprache sowie eine englische Übersetzung des Buches ■

Ganna Gnedkova

«ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: ПРО ЩО ІДЕТЬСЯ? ФАКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

Авторка: Ганна Гнедкова

Місія проєкту? Просвітницька — в першу чергу, що, з огляду на кількість російської дезінформації, попросту необхідно на кожному кроці, і зрозуміло, що лише одна ця книжка на 110 сторінок не здатна розвінчати всі російські міфи. Але вона намагається — достатньо зазирнути в зміст із 15 розділами-темами, щоб це зрозуміти.

У цій книжці викладена передісторія повномасштабної війни — тут і короткі екскурси в давню історію України: постання України як держави, Перша і Друга світова війна, Радянський Союз, і актуальна історія: Євромайдан 2013-2014 та роки війни між 2014 і 2022. Авторка аналізує інструменти воєнної пропаганди в Росії, перелічує всі ті людські жертви та матеріальні збитки, які несе Україна в розв'язаній Росією війні, а також плани післявоєнної відбудови України та перебудови Росії.

Книжка не боїться також зачіпати «болюче» для німецькомовних (особливо австрійських та швейцарських) читачів питання політичної «нейтральності» або пояснювати, чому Куїв, а не звичний їм Kiew.

— це проєкт, який втілила українська юристка та журналістка Оксана Ставру, яка вже понад 20 років живе в Австрії. Однойменна книга — вагомий, але не єдиний результат цього проєкту: починався він із сайту www.russlands-krieg-gegen-die-ukraine.info, на якому макет іще не надрукованої книжки можна було безкоштовно завантажити у форматі PDF. (Тепер, коли книжка надрукована, безкоштовний перегляд закритий).

Поряд із текстом, написаним простою доступною мовою, в книжці багато ілюстративного матеріалу, переважно фотографій із перевірених джерел. Центр Поліс, що працює для Міністерства освіти Австрії в сфері викладання історії та політичної освіти в австрійських школах, рекомендує книгу як додатковий матеріал для використання на уроках історії.

Крім авторки, над підготовкою книжки в якості наукових радників працювали професори Віденського університету

Вольфганг Мюллер та Міхаель Мозер, проєкт підтримали директор віденської Дипломатичної академії Еміль Брікс, президент організації «Ukrainian-Austrian Association» Альфред Праус. Також змістовну та організаційну підтримку надавали президентка організації «Vienna Goes Europe» та вчителька історії й політичної освіти Каті Шнеебергер, Андрій Яворський і Дітмар Піхлер.

Наступний крок проєкту — оновлене й доповнене видання німецькою, а також переклад книжки англійською мовою ■

ДМИТРО АНТОНОВ

пілот найбільшого літака у світі АН-225 «Мрія»

Olena
Bogatyrenko

За освітою я військовий льотчик, а на підприємстві «Антонов» працюю з 1993 року. Працювати на «Антонові» – це завжди був топ для пілота. Мій перший політ на навчальному літаку відбувся ще у травні 1982 року. Тобто вже 42 роки я займаюсь улюбленою справою. Зараз у мене наліт десь близько 19 000 годин. Тобто дев'ятнадцять тисяч годин я провів у небі. За перші 10 років я налітав десь приблизно 2300 годин, а все інше – це вже на літаках «Антонов».

Колись я навіть мріяти не міг, що буду літати на такому потужному літаку, але сталося саме так. АН-225 «Мрія» здійснив мої мрії, які здавались нездійсненими.

Я літав майже на всіх літаках марки «Антонов», на деяких тільки по одному разу, але тим не менш. АН-74 був для мене легким, таким собі «домашнім» літаком. Його ще називають маленьким «Русланом», бо це такий маленький «сімейний» літачок, в нього всього три члени екіпажу – два пілоти й бортінженер. Я дуже люблю літати на «Руслані» (АН-124-100), і, звісно, моя найбільша любов – це «Мрія» (АН-225). На жаль «Мрії» зараз з нами немає, але я продовжую мріяти про неї.

Я все життя буду пам'ятати 1 квітня 2022 року, коли я вперше побачив наш легендарний літак після знищення. Точніше те, що від нього залишилося. Російська армія знищила найкращий, найбільший і найпотужніший літак у світі. Скажу чесно, я сподівався, що вона («Мрія») буде у кращому стані. Але на жаль я побачив тільки залишки колись могутнього гарного літака. І це було дуже боляче.

Інколи вона мені сниться. Останні 4 роки до знищення «Мрії» я виконував дуже багато польотів саме на ній. У пандемію в АН-225 було дуже багато роботи, ми возили гуманітарні вантажі, медикаменти по всьому світу. Можна сказати, що «Мрія» у той час рятувала життя світові. Але рятувати її життя ми не змогли.

Цей неймовірний літак у всіх викликав Wow-ефект, не можливо було десь прилетіти, щоб тебе не зустрічали тисячі, а іноді й десятки тисяч людей, сотні спотерів. Наприклад, в австралійському місті Перт у 2015 році охочих зустріти наш крутий і гарний літак виявилось близько шістнадцяти тисяч.

Захоплення, радість, позитив – тільки такі емоції завжди були у людей, яким пощастило побачити цей літак. А я мав за честь бути пілотом. Взагалі для льотчика найбільше щастя – це працювати. Ми живемо у небі. А літак «Мрія» – це велика частина мого життя, пік моєї професії. Години, які я провів із цим літаком – це неймовірні спогади на все життя. На «Мрії» я налітав десь 2000 годин, а загальний наліт літака АН-225 становить приблизно 5000 годин.

Маю велике бажання і прагнення зробити все для того, щоб ми побудували нову «Мрію». Для цього вже зараз маємо почати співпрацювати зі світовими авіаційними виробниками й проводити багато підготовчої роботи, переговорів, з тими, хто може допомогти. Це не дуже проста справа, але можливості такі існують. «Мрія» – це не просто символ України. Відновлення, а точніше створення, нового унікального літака може стати зараз символом об'єднання усього світу заради великої та доброї ідеї ■

Dmytro Antonov

Pilot des größten Flugzeugs der Welt AN-225 Mrija

Aus dem Ukrainischen von Ganna Gutsaliuk

Ich bin ausgebildeter Militärpilot und arbeite seit 1993 bei Antonov. Hier zu arbeiten, war für jeden Piloten schon immer ein Traum. Mein erster Flug auf einem Trainingsflugzeug fand bereits im Mai 1982 statt. Das heißt, ich mache seit 42 Jahren das, was ich liebe. Jetzt habe ich etwa 19.000 Flugstunden gesammelt. Das heißt, ich habe 19.000 Stunden in der Luft verbracht.

Es gab eine Zeit, da hätte ich mir nicht mal träumen lassen, ein so leistungsstarkes Flugzeug fliegen zu dürfen, aber es ist passiert. Die AN-225 „Mrija“ („Der Traum“ auf Deutsch – Anm. der Redaktion) ließ meine Träume wahr werden, die unmöglich zu erfüllen schienen.

Ich habe fast alle Antonov-Flugzeuge geflogen, manche nur einmal, aber immerhin. Ich fliege „Ruslan“ (AN-124-100) sehr gerne, aber meine größte Liebe bleibt nach wie vor „Mrija“. Leider ist „Mrija“ nicht mehr unter uns, aber ich träume weiter von ihr.

Ich werde mich immer an den 1. April 2022 erinnern, als ich unser legendäres Flugzeug zum ersten Mal nach seiner Zerstörung sah. Oder besser gesagt, was davon übrig war. Die russische Armee hat das beste, größte und stärkste Flugzeug der Welt zerstört. Um ehrlich zu sein, hatte ich gehofft, dass die Maschine in einem besseren Zustand sein würde. Aber leider sah ich nur die Überreste und das war sehr schmerzhaft.

In den letzten 4 Jahren vor der Zerstörung von „Mrija“ hatte ich viele Flüge mit diesem Flugzeug absolviert. Während der Pandemie hatte die AN-225 viel zu tun, wir flogen humanitäre Hilfsgüter und Medikamente in die ganze Welt. Man kann sagen, dass „Mrija“ damals das Leben der Welt gerettet hatte. Aber wir konnten ihr Leben nicht retten.

Dieses unglaubliche Flugzeug hat bei jedem einen Wow-Effekt ausgelöst. Es war unmöglich, irgendwo hinzufiegen, ohne von Tausenden, manchmal

Zehntausenden von Menschen begrüßt zu werden. In der australischen Stadt Perth zum Beispiel wollten 2015 etwa sechzehntausend Menschen unser cooles und schönes Flugzeug mit den eigenen Augen sehen.

Bewunderung, Freude und Positivität – ausschließlich solche Gefühle empfangen die Menschen, die das Glück hatten, dieses Flugzeug live zu sehen. Und ich fühlte mich geehrt, Pilot zu sein. Generell ist die Möglichkeit zu arbeiten das Glück für jeden Piloten, denn wir leben im Himmel. Und das Flugzeug „Mrija“ ist ein großer Teil meines Lebens, der Höhepunkt meiner Karriere. Die Stunden, die ich mit diesem Flugzeug verbracht habe, sind unglaubliche Erinnerungen für das ganze Leben. Ich bin etwa 2.000 Stunden mit der „Mrija“ geflogen, und die Gesamtflugzeit der AN-225 beträgt etwa 5.000 Stunden.

Ich habe den großen Wunsch und das Bestreben, alles für den Bau einer neuen „Mrija“ zu tun. Dazu müssen wir mit globalen Flugzeugherstellern zusammenarbeiten, dabei eine Menge Vorarbeit leisten und mit denen verhandeln, die uns helfen können. Es ist kompliziert, aber nicht unmöglich. Die „Mrija“ ist für die Ukraine von symbolischer Bedeutung und ihre Wiederherstellung oder vielmehr der Neubau dieses einzigartigen Flugzeugs kann zu einem Symbol für alle in der Welt werden, die sich für eine größere Idee einsetzen ■

Віталій Городецький – викладач, ювелір, дизайнер

Творчість Віталія Городецького органічно вписується в сучасну концепцію розвитку та примноження народних традицій Прикарпаття. Для його мистецьких робіт характерні тенденції новаторства та творчого переосмислення усталених традиційних форм народного мистецтва України. Творчий доробок Віталія є вагомим внеском у відродження й розвиток народних промислів і художніх ремесел Прикарпаття та національного мистецтва України в цілому.

Halyna Koman

Віталію, розкажіть, з чого розпочався Ваш шлях як митця, коваля, ювеліра?

Найперше, що зацікавило мене як художника, це – навчання у ремісничій художній школі міста Галича, де я здобував освіту упродовж трьох років. У цьому закладі ми вивчали художню обробку дерева, скульптуру, ліпку з глини. Оскільки, школа знаходилась біля замку, ми часто відвідували музеї, оглядали ювелірні вироби галицьких часів. І вже тоді закрадалась думка про те, щоб виготовити подібні вироби самотужки. Пізніше я навчався в Косівському технікумі і згодом коледжі. Власне «косівська школа» дала сильний поштовх для моєї творчої діяльності. В цьому закладі збереглися традиції мосяжництва, особливо гуцульського металірства. Після успішного закінчення Косівського коледжу я почав навчатись у Львівській академії мистецтв. Одразу після її закінчення розпочався мій професійний шлях у Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника, де я викладаю художню обробку металу, ювелірне мистецтво та інші художні дисципліни; розвиваю творчу та наукову діяльність.

Ви є учасником численних всеукраїнських та міжнародних виставок, лауреатом різноманітних премій. Як Вам вдалось досягти такого рівня майстерності?

Рівень майстерності, на мою думку, полягає в постійній праці, систематичному творчому ритмі, наполегливості. Якщо бувають моменти, коли щось не вдається, тоді головне – не опускати руки, а рухатися далі. Важливим є той факт, чи ти любиш свою роботу. Якщо ти її любиш,

ти будеш її виконувати, отримувати позитив й не відчуватимеш втоми. А ковальство як-не-як, це – фізична робота. Тому так, дійсно кожного року беру участь у різноманітних виставках. Зокрема, неодноразово був учасником ковальського фестивалю в Івано-Франківську, часто залучав до цього дійства своїх студентів.

Ви створюєте те, що дивує і не повторюється. Як цьому навчитися?

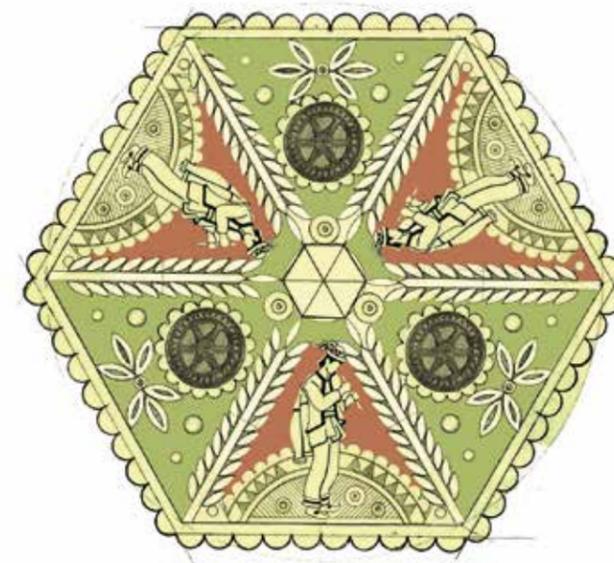
Перш за все вважаю, що діяльність повинна йти в ногу з часом. Зокрема я досліджую, що сучасного відбувається у ювелірному мистецтві, ковальстві. Черпаю свої ідеї з навколишнього середовища, власного оточення. Вважаю, що секрет неповторності виробів може полягати в постійному оновленні думок, ідей. Ще у студентські роки пригадую оте відчуття невпевненості, сумніву, яке підкрадалось у момент презентації власних виробів на виставках. Та приємні слова захоплення, похвали колег, наставників, відвідувачів додавали сил та натхнення для подальших творчих пошуків та реалізації. Здорову критику вважаю хорошим інструментом для розвитку митця. Це дуже цінно – почути думку іншого фахівця, коли робота майже закінчена. Поради колеги можуть наштовхнути Вас на нові ідеї.

Які мотиви найчастіше використовуєте?

У своїй творчості я часто використовую мотиви, форми, орнаментику ювелірного мистецтва Київської Русі. До прикладу, при створенні ювелірних прикрас я часто застосовую технологію холодних емалей, проте є бажання спробувати гарячі емалі, які були характерними для виробів цього періоду.

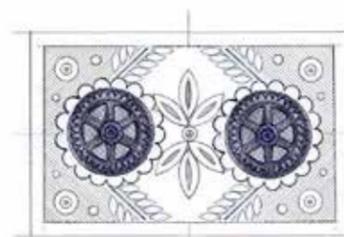
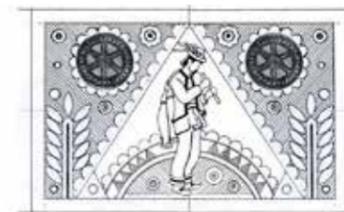
ДИЗАЙН-ПРОЕКТ ШКАТУЛКИ

Крім цього мене дуже цікавить гуцульське металірство. Досліджую світогляд горян, принципи якого вони відображали у своїх виробах декоративно-ужиткового характеру. Моє дисертаційне дослідження стосується саме гуцульського мистецтва, яким захоплююсь ще з початку 1990-х рр. Власне стараюсь створити щось нове на основі автентичного.

Як довго створюєте один виріб? З якими матеріалами працюєте?

Багато залежить від натхнення. Ти можеш промальовувати ескіз майбутнього виробу як упродовж кількох днів, так і за п'ять хвилин. Трапляється таке, що ти, захоплений ідеєю, готуєш модель й вирізаєш виріб за один вечір, а буває, що цілий місяць виконуєш одне замовлення, повертаєшся до нього знову й знову, вдосконалюєш. Щодо матеріалів – часто використовую латунь – сплав міді з цинком. Це улюблений матеріал гуцульських майстрів. Серед технік виконання часто застосовую литво, гравіювання, паяння, карбування, фактурення та багато інших.

Розкажіть про свій досвід викладання?

Працюю на кафедрі методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну вже двадцять два роки. Постійно вдосконалюю свою методику викладання фахових дисциплін. Намагаюся знаходити індивідуальний підхід до кожного студента. Буває згадую своїх педагогів, їхні методи зацікавлення студентів. Цей досвід пропускаю через себе, свою призму, і після цього народжуються нові ідеї, а відтак – формується особиста методика викладання. Також ціную живе спілкування зі студентами, адже бачу в їхніх очах безмежне бажання пізнати щось нове, удосконалити художні навички. Радію їхнім успіхам та здобуткам в ювелірному мистецтві, відчуваю їхню вдячність та позитивну енергетику. Багато наших випускників працюють на ювелірних виробництвах. Зокрема, Наталія Гуменюк заснувала ювелірну майстерню в Києві; Іван Попойлик, Владислав Велкомуків, Ольга Борсук працюють у своїй майстерні «Станіславські ювеліри» в Івано-Франківську. Отже, наші випускники можуть і вміють реалізовувати свій потенціал та мрії. Тому моє завдання як викладача – зацікавити, навчити, надихнути на подальшу творчу діяльність.

Поділіться досвідом, який буде корисний тим, хто мріє, щоб їх роботи також помітили?

Коли ти маєш внутрішню іскру, бажання творити, живеш із відчуттям захоплення до даної справи, тоді варто навчатись, розвиватись, пізнавати і втілювати свої ідеї. Також раджу завжди закінчувати почату справу, не відкладати на «завтра», навіть якщо є певні труднощі. Оскільки з часом зникає творчий запал та ентузіазм. Поки є ідея – вперед! Крім цього не варто розпоршувати свою увагу та час на кілька проєктів. Напевно, краще працювати над одним або двома виробами. Щиро бажаю молодим митцям, ювелірам досягати успіху у своїй сродній праці

Witalii Horodetskyi: Lehrer, Juwelier und Designer

Aus dem Ukrainischen von Olena Lusanova

Erzählen Sie uns, wie Sie Ihre Karriere als Künstler, Schmied und Juwelier begonnen haben?

Mein erster Schritt in Richtung Kunst war die Lehre an der Kunstgewerbeschule von Halytsch, die ich drei Jahre lang besuchte. Dort erwarben wir Kenntnisse in künstlerischer Holzbearbeitung, Skulptur und Tonmodellierung. Da die Schule in der Nähe eines Schlosses lag, besuchten wir oft Museen und betrachteten Schmuckstücke aus galizischer Zeit. Schon damals hatte ich den Wunsch, solche Objekte selbst herzustellen. Später setzte ich meine Ausbildung am Kosiver Kolleg fort, das mir einen kreativen Schub verlieh. Die „Kosiver Schule“ pflegte die Traditionen des huzulischen Metallhandwerks, was meine Entwicklung stark beeinflusste. Nach dem erfolgreichen Abschluss begann ich ein Studium an der Kunstakademie Lwiw. Direkt nach dem Abschluss startete ich meine berufliche Laufbahn an der Nationalen Wassyl-Stefanyk-Universität. Dort unterrichte ich Metallverarbeitung, Schmuckdesign und andere künstlerische Fächer und entwickle parallel dazu meine Kreativität und wissenschaftliche Forschung weiter.

Sie haben an zahlreichen Ausstellungen teilgenommen und verschiedene Auszeichnungen erhalten. Wie haben Sie es geschafft, ein solches Niveau zu erreichen?

Meiner Meinung nach liegt das Niveau des Könnens in ständiger Arbeit, einem systematischen kreativen Rhythmus und Beharrlichkeit. Wenn mal etwas nicht klappt, dann ist es wichtig, nicht aufzugeben, sondern weiterzumachen. Entscheidend ist, ob man seine Arbeit liebt. Wenn man sie liebt, wird man sie machen, (auch kleinere) Erfolge feiern und sich nicht müde fühlen. Und Schmieden ist nun mal körperliche Arbeit.

Sie schaffen etwas, das überrascht und nicht wiederholbar ist. Wie lernt man, das zu tun?

Zunächst glaube ich, dass man mit der Zeit gehen und sich stets weiterentwickeln sollte. Ich recherchiere intensiv, um herauszufinden, was aktuell in der Schmuck- und Schmiedekunst passiert, und lasse mich dabei von meiner Umgebung und meinem eigenen Umfeld inspirieren. Ich bin überzeugt, dass das Geheimnis der Einzigartigkeit in der ständigen Erneuerung von Gedanken und Ideen liegt. Ich erinnere mich gut an das Gefühl der Unsicherheit und des Zweifels, das mich oft begleitete, wenn ich meine Werke auf Ausstellungen präsentierte.

Die Kunst von Witalii Horodetskyi fügt sich organisch in das moderne Konzept der Entwicklung der Volkstraditionen der Karpatenregion ein. Seine Arbeiten zeichnen sich durch die Innovation und kreatives Überdenken der etablierten traditionellen Formen der ukrainischen Volkskunst aus. Witaliis kreatives Schaffen ist ein bedeutender Beitrag zur Wiederbelebung des Volks- und Kunsthandwerks der Karpatenregion und der nationalen Kunst der Ukraine insgesamt.

Doch die lobenden Worte der Bewunderung von Kollegen, Mentoren und Besuchern gaben mir immer neue Kraft und Inspiration für meine kreative Weiterentwicklung. Ich halte die gesunde Kritik für ein unverzichtbares Werkzeug in der Entwicklung eines Künstlers. Es ist äußerst wertvoll, die Meinung eines anderen Fachmanns zu hören, insbesondere wenn das Werk fast fertiggestellt ist. Der Rat eines Kollegen kann einem völlig neue Perspektiven und Ideen eröffnen.

Welche Motive verwenden Sie am häufigsten?

In meiner Arbeit greife ich häufig auf Motive, Formen und Ornamente aus der Schmuckkunst der Kyjiwer Rus zurück. Beim Herstellen von Schmuck verwende ich oft die Technik der Kaltemaille, hege jedoch den Wunsch, auch die für diese Epoche typische Heißemaille auszuprobieren.

Darüber hinaus fasziniert mich die huzulische Metallverarbeitung. Ich erforsche die Weltanschauung der Bergbewohner, die sich in ihren dekorativen und handwerklichen Erzeugnissen widerspiegelt. In meiner Doktorarbeit setze ich mich intensiv mit der huzulischen Kunst auseinander, die mich seit den frühen 1990er Jahren begeistert. Mein Ziel ist es, auf der Grundlage dieser authentischen Kunst neue, einzigartige Werke zu schaffen.

Wie lange brauchen Sie für die Herstellung eines Stücks? Mit welchen Materialien arbeiten Sie?

Die Zeit, die ich für die Herstellung eines Stücks benötige, hängt stark von der Inspiration ab. Manchmal dauert es Tage, um eine Skizze für ein zukünftiges Werk anzufertigen, und manchmal gelingt dies in fünf Minuten. Es kommt vor, dass ich von einer Idee so ergriffen bin, dass ich an einem einzigen Abend ein Modell erschaffe, an dem ich dann weiterarbeite. In anderen Fällen arbeite ich über einen Monat lang an einem Auftrag, komme immer wieder darauf zurück und verfeinere ihn. Was die Materialien betrifft, verwende ich oft Messing, eine Legierung aus Kupfer und Zink, die von den Huzul-Meistern bevorzugt wird. Zu den Techniken, die ich häufig anwende, gehören Gießen, Gravieren, Lötten, Prägen, Texturieren und viele andere.

Erzählen Sie uns von Ihrer Erfahrung als Lehrer?

Ich arbeite seit zweiundzwanzig Jahren an der Abteilung für Didaktik der bildenden und dekorativen Künste sowie Design an der Nationalen Wassyl-Stepanyk-Universität. Dabei verbessere ich ständig meine Lehrmethoden in den Fachdisziplinen und bemühe mich, zu jedem Studenten einen individuellen Zugang zu finden. Oft erinnere ich mich an meine eigenen Lehrer und ihre Methoden, mit denen sie es schafften, uns Studenten zu begeistern. Diese Erfahrungen lasse ich durch mein eigenes Prisma

fließen, um daraus neue Ideen und persönliche Lehrmethoden zu entwickeln. Besonders schätze ich die lebendige Kommunikation mit den Studenten, denn ich sehe in ihren Augen den unstillbaren Wunsch, Neues zu lernen und ihre künstlerischen Fähigkeiten weiterzuentwickeln. Ihre Erfolge und Leistungen in der Schmuckkunst erfüllen mich mit Stolz, und ich spüre ihre Dankbarkeit und die positive Energie, die sie mir zurückgeben. Viele unserer Absolventen arbeiten heute in der Schmuckproduktion und verwirklichen ihre Potenziale und Träume. Meine Aufgabe als Lehrer sehe ich darin, Interesse zu wecken, Wissen zu vermitteln und die Studenten zu weiteren kreativen Aktivitäten zu inspirieren.

Teilen Sie Ihre Erfahrungen, die für diejenigen nützlich sind, die davon träumen, dass ihre Arbeit wahrgenommen wird?

Wenn in Ihnen ein innerer Funke brennt, der Wunsch, etwas zu schaffen, und Sie eine Leidenschaft für dieses Handwerk empfinden, dann sollten Sie unbedingt lernen, sich weiterentwickeln und Ihre Ideen umzusetzen. Mein Rat ist, alles, was Sie beginnen, auch zu Ende zu bringen und es nicht auf morgen zu verschieben – selbst wenn Sie auf Schwierigkeiten stoßen. Denn mit der Zeit können kreative Leidenschaft und Begeisterung schwinden. Solange Sie von einer Idee inspiriert sind, sollten Sie sie vollenden! Ein weiterer wichtiger Punkt: Verteilen Sie Ihre Aufmerksamkeit und Zeit nicht auf zu viele Projekte gleichzeitig. Es ist oft besser, sich auf ein oder zwei Werke zu konzentrieren, um ihnen die nötige Tiefe und Qualität zu verleihen. Ich wünsche allen jungen Künstlern und Juwelieren viel Erfolg bei ihrer Arbeit! ■

Портрет
заради життя

Використовуючи різноманітні форми мистецтва, такі як малювання, скульптура або колаж, арттерапія відкриває простір для глибшого пізнання себе та зцілення душевних ран. Геройка нашої сьогоднішньої статті – неперевершено сильна жінка, яка змогла не тільки вистояти в боротьбі проти серйозної хвороби, але й знайти своє покликання завдяки цій боротьбі. **Олена Трутнєва** – талановита художниця і дизайнерка, яка як і багато інших жінок, рятує свою дитину від загарбницької війни, опинилась у Німеччині. «Портрет заради життя» – її артпроект, що мав на меті нагадати жінкам, які вони прекрасні, змусити їх побачити себе справжніх, відчути свою силу та допомогти віднайти себе в новому світі.

Porträt
fürs Leben

Durch verschiedene Kunstformen wie Zeichnen, Skulptur oder Collage eröffnet die Kunsttherapie einen Raum zur tieferen Selbstfindung und zur Heilung emotionaler Wunden.

Die Heldin des heutigen Artikels ist eine sehr starke Frau, die nicht nur den Kampf gegen eine schwere Krankheit gewonnen hat, sondern durch diesen Kampf auch ihre Berufung gefunden hat. **Olena Trutnieva** ist eine begabte Künstlerin und Designerin, die, wie viele andere Frauen, nach Deutschland kam, um ihr Kind vor dem Angriffskrieg zu retten. „Porträt fürs Leben“ ist ihr Kunstprojekt, das Frauen daran erinnern soll, wie schön sie sind, damit sie sich selbst erkennen, ihre Stärke spüren und sich in einer neuen Welt neu entdecken können.

Text: Olena Lusanova

Початок

Серпень.
Тиждень до дня народження. Знов напад головного болю, що змушує тіло боліти, а думки – плутатися, ще одна довідка від лікаря, бо сил йти на курси не має. Нарешті лікар видає направлення на МРТ. Знайомий допомагає з терміном, і от я вже лежу, а навколо гуде апарат і робить знімки моєї голови, на яких як виявилось згодом, лікарі побачать пухлину, яку невідкладно треба оперувати. Виборюю своє право відсвяткувати свій, можливо останній, день народження, бо перша думка: «Як я буду приймати гостей у такому вигляді? Я ж буду некрасива після операції». Через декілька днів вже в лікарні. Аналізи та підготовка,

лікар попереджає про можливі наслідки. Страху немає. Пост в інстаграмі, теж можливо останній, і відкриття збору на дрон, бо допомога потрібна завжди. Дні в реанімації. Я жива. Коли почала трохи рухатися, попросила матеріали для малювання. Інтуїтивно зрозуміла, що саме мені зараз потрібно, щоб відновитися – прийняти себе нову, себе справжню. Я почала робити фотографії та малювати автопортрети. Малювала без прикрас – опухлі очі та лице, розмитий погляд, тьмяна шкіра. Я роздивлялася себе з різних ракурсів і вчилася приймати себе оновлену. Малювання не тільки допомогло мені фізично – дрібна моторика, рух, концентрація – але і допомогло відновитися емоційно та психологічно.

Анfang

August. Eine Woche vor meinem Geburtstag. Eine weitere Migräneattacke, mein Körper schmerzt, meine Gedanken sind verwirrt. Eine weitere Krankmeldung, weil ich keine Kraft habe, um zum Deutschkurs zu gehen. Schließlich stellt der Arzt eine Überweisung für ein MRT aus. Ein Freund hilft mir, einen Termin zu organisieren, und jetzt liege ich da. Das Gerät summt um mich herum und macht Bilder von meinem Kopf. Wie sich später herausstellt, zeigen die Aufnahmen einen Tumor, der sofort operiert werden muss.

Ich kämpfe darum, meinen möglicherweise letzten Geburtstag zu feiern, denn mein erster Gedanke ist: „Wie soll ich in diesem Zustand Gäste empfangen? Nach der Operation werde ich ja hässlich sein.“ Ein paar Tage später bin ich im Krankenhaus. Tests und Vorbereitungen. Der Arzt warnt mich vor möglichen Folgen. Doch ich verspüre keine Angst. Ich poste wahrscheinlich meinen letzten Beitrag auf Instagram und starte eine Spendenaktion für die Ukraine, weil Hilfe immer gebraucht wird.

Tage auf der Intensivstation. Ich bin am Leben. Als ich mich schließlich ein wenig bewegen kann, bitte ich um Zeichenmaterial. Intuitiv verstand ich, was ich brauchte, um mich zu erholen – ich musste mein neues Ich, mein wahres Ich, akzeptieren. Ich begann, Fotos zu machen und Selbstportraits zu zeichnen. Ich malte mich ohne jegliche Verschönerungen – mit geschwollenen Augen, verschwommenem Blick und fahler Haut. Ich betrachtete mich aus verschiedenen Blickwinkeln und lernte mein neues Ich kennen. Das Zeichnen half mir, mich nicht nur körperlich – Feinmotorik, Bewegung, Konzentration –, sondern auch emotional und psychisch, zu erholen.

Dez

Ще на реабілітації я зрозуміла, що можу і хочу допомогти іншим. Я зрозуміла: як людина, яка пережила події, що змінили її, перевернули її життя та надихнули, я маю в собі сили допомогти іншим. Моєю ідеєю було допомогти жінкам віднайти себе. Багато жінок, котрі втекли від війни в Україні, не можуть адаптуватися у новому суспільстві, не можуть знайти своє місце, своє призначення. Вони залишаються сам на сам зі своїми думками, починаючи копірситися у собі. Усі страхи та комплекси тільки погіршуються, адже немає поруч звичних людей, рутини, а найголовніше немає сталості, стабільності та спокою. Досліджуючи себе, своє тіло та обличчя, я закохалась у якісь дрібниці, почала їх цінувати та приймати. І саме це стало основою моєї ідеї: навчити жінок через малювання прийняти себе.

Процес

Проект розпочався одразу на початку року та тривав три місяці. Учасницями стали українки, які через війну вдома, змушені були покинути свої домівки та шукати прихистку закордоном, а саме в Штутгарті. Жінки зустрічалися два рази на тиждень, в суботу та неділю, і проводили декілька годин поспіль за розмовами та малюванням. Втілити мою ідею допомогли прекрасні люди з УАКС, спільнота «ДІМ» та Анна Бакіновська.

До мене приходили різні жінки, різного віку та з різними цілями. Хтось прийшов малювати, а розумів, що це ще й терапія, а хтось навпаки. Я звісно ж пояснювала й якісь базові речі з теорії, але намагалась не акцентувати на академічному малюванні, бо все ж ідея була інша.

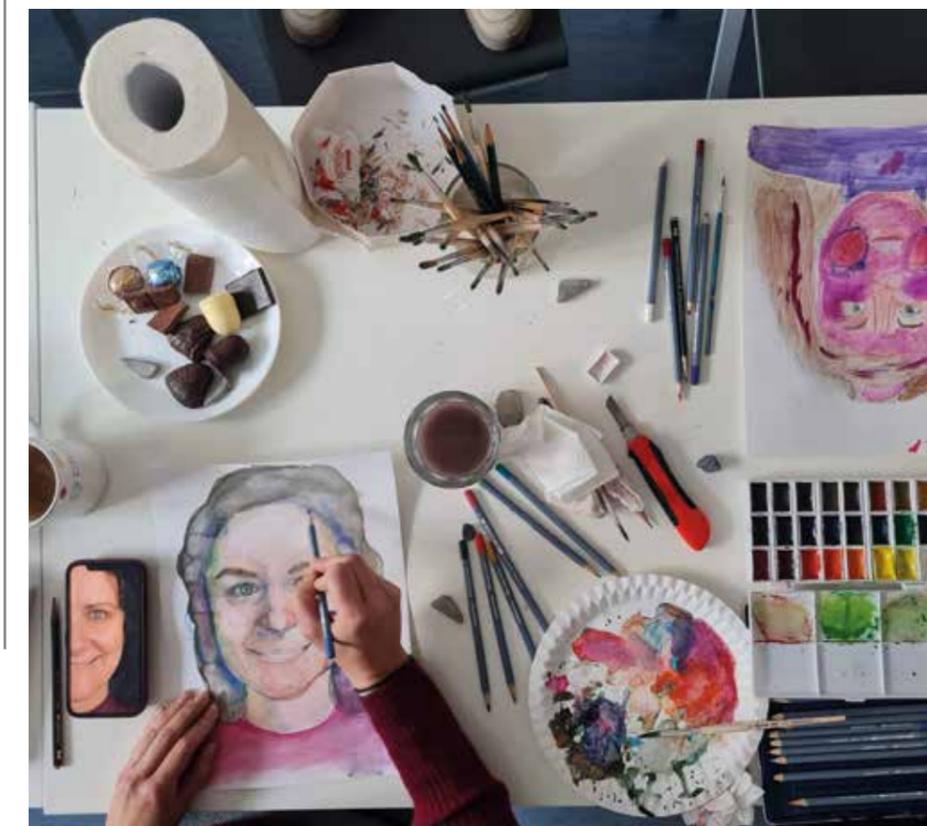
Idee

Während der Rehabilitation wurde mir klar, dass ich anderen helfen kann und will. Als Person, die Ereignisse durchgemacht hatte, die mein Leben umkrempelten, veränderten und inspirierten, hatte ich die Kraft, anderen zu helfen. Meine Idee war es, Frauen dabei zu unterstützen, sich selbst zu finden. Viele Frauen, die vor dem Krieg aus der Ukraine geflohen sind, haben Schwierigkeiten, sich in die neue Gesellschaft zu integrieren. Sie können ihren Platz und ihre Bestimmung nicht finden, fühlen sich mit ihren Gedanken allein gelassen und beginnen, sich in sich selbst zu verlieren. All ihre Ängste und Komplexe verstärken sich, da es weder vertraute Menschen noch Routine gibt – und vor allem keine Beständigkeit, Stabilität oder Ruhe.

Während ich mich selbst, meinen Körper und meinen Geist erforschte, begann ich, kleine Dinge an mir zu lieben, sie zu schätzen und zu akzeptieren. Aus dieser Erfahrung entstand meine Idee: Frauen beizubringen, sich selbst durch das Zeichnen zu akzeptieren.

Prozess

Das Projekt begann Anfang des Jahres und dauerte drei Monate. Die Teilnehmerinnen waren ukrainische Frauen, die aufgrund des Krieges gezwungen waren, ihre Heimat zu verlassen und in Stuttgart Zuflucht zu suchen. Die Frauen trafen sich zweimal pro Woche, samstags und sonntags, und verbrachten mehrere Stunden miteinander, redeten und malten. Die wunderbaren Menschen von dem UAKS, dem Mental Health Hub DIM und Anna Bakinovskaia halfen mir dabei, meine Idee in die Tat umzusetzen.

Я просила дівчат приходити не намальованими, якщо вони могли собі це дозволити, тому що без зайвих фарб та прикрас ти бачиш справжню себе. Ми робили селфі прямо у студії, без фільтрів та фотошопу і починали малювати. Головною моєю настановою було: ми нічого не прикрашаємо, нічого не прибираємо – сприймаємо все як є. Кожна деталь важлива: зморшки, асиметрія, родимки та пігментні плями – усе це робить тебе тобою, треба тільки навчитися це бачити та приймати. Усе це не вади, а особливості.

Результат

Коли наш проєкт закінчувався, я зрозуміла, що хочу показати всім як змінилися мої учасниці, як вплинуло малювання на їх сприйняття себе. Ми малювали кожного разу новий портрет і було неймовірно спостерігати динаміку. Мені хотілося, щоб усі розуміли, що все справді лише в наших руках. Кожній з нас під силу перебороти страхи та вказівки з дитинства «мама казала, я не можу» і почати творити. Ми назбирали 40 портретів. Виставка відбулася у театрі «Rampe».

Відгуки учасниць

“Проект легібно, але наполегливо змусив мене подивитися на себе в дзеркало, побачити та прийняти зміни.

“Для мене створення портрета стало засобом ідентифікації себе в новому просторі. Я не бачу себе тут (в Німеччині) повністю, але промальовуючи деталі на портреті відчувала, що починаю приймати реальність.

“Проект став для мене простором, де я знайшла нових друзів та знайомих.

“Атмосфера спонукала видихнути та забути на декілька годин, скільки навалилося на наші плечі.

Es kamen Frauen unterschiedlichen Alters und mit verschiedenen Erwartungen zu mir. Einige kamen, um zu malen, und spürten dabei, dass es auch eine Therapie war, andere suchten von Anfang an eine therapeutische Erfahrung. Natürlich erklärte ich einige grundlegende Dinge zur Theorie des Zeichnens, aber ich versuchte, den Fokus nicht auf akademisches Zeichnen zu legen, denn mein Ansatz war ein anderer. Ich bat die Frauen, ungeschminkt zu kommen, wenn sie sich das zutrauten, denn ohne zusätzliche Farben und Verzierungen sieht man sein wahres Ich. Wir machten Selfies direkt im Atelier – ohne Filter oder Photoshop – und begannen zu malen. Meine wichtigste Anweisung war: Wir schmücken nichts aus, wir entfernen nichts – wir nehmen alles so, wie es ist. Jedes Detail ist wichtig: Falten, Asymmetrien, Muttermale und Altersflecken – all das gehört zu dir. Du musst nur lernen, es zu akzeptieren. Das sind keine Makel, sondern Eigenschaften.

Resultat

Als sich unser Projekt dem Ende zuneigte, wurde mir klar, dass ich allen zeigen wollte, wie sehr sich meine Teilnehmerinnen verändert hatten und wie das Zeichnen ihre Selbstwahrnehmung beeinflusst hatte. Jedes Mal malten wir ein neues Porträt, und es war unglaublich, die Entwicklung zu beobachten. Ich wollte, dass jede versteht, dass wir wirklich die Kontrolle über uns selbst haben. Jede von uns kann ihre Ängste und die Glaubenssätze aus der Kindheit – wie etwa „meine Mutter hat gesagt, ich kann das nicht“ – überwinden und mit dem Malen beginnen. Am Ende haben wir 40 Porträts gesammelt. Die Ausstellung fand im Theater Rampe statt.

Плани на майбутнє

Коли ця стаття буде надрукована, Олена вже порине у новий проєкт. Майже кожному з нас відома з дитинства фраза: ти не вмєш малювати/писати вірші/танцювати, то й не берись. Здатність вірити в себе, навіть коли в тебе не вірять найближчі люди – це те чому можна навчитися. Олена хоче спробувати навчити людей не тільки малювати різними техніками та фарбами, але й показати, що усім нам до снаги розпочати щось нове та з впевненістю побудувати нове життя.

Kommentare der Teilnehmerinnen

„Das Projekt hat mich sanft, aber beharrlich dazu gebracht, mich im Spiegel wieder zu betrachten, die Veränderungen zu sehen und zu akzeptieren.“

„Für mich wurde das Erstellen eines Porträts zu einem Mittel, mich in einem neuen Raum zu identifizieren. Ich sehe mich hier (in Deutschland) noch nicht vollständig, aber als ich die Details des Porträts zeichnete, hatte ich das Gefühl, dass ich begann, die Realität zu akzeptieren.“

„Das Projekt wurde für mich zu einem Raum, in dem ich neue Freunde und Bekannte fand.“

„Die Atmosphäre ermöglichte es uns, durchzuatmen und für ein paar Stunden zu vergessen, wie viel wir eigentlich zu kämpfen haben.“

Zukunftspläne

Wenn dieser Artikel veröffentlicht wird, wird Olena bereits in ein neues Projekt vertieft sein. Fast alle von uns haben seit ihrer Kindheit den Satz gehört: „Du kannst ja nicht zeichnen/dichten/tanzen, dann lass es sein.“ Doch die Fähigkeit, an sich selbst zu glauben, auch wenn die Menschen, die einem am nächsten stehen, es nicht tun, ist etwas, das man lernen kann. Olena möchte den Menschen nicht nur beibringen, wie man mit verschiedenen Techniken und Farben malt, sondern auch zeigen, dass wir alle die Fähigkeit haben, etwas Neues zu beginnen und mit Zuversicht ein neues Leben aufzubauen ■

Immer sonntags in Weimar

Text und Fotos: André Störr

Es war ein großes Versprechen, das der Weimarer Norman Heydenreich am 25. Februar 2022 abgab. Angesichts der russischen Vollinvasion in die Ukraine hatte er spontan zu einer Protestkundgebung gegen den russischen Angriffskrieg und für die Solidarität mit der angegriffenen Ukraine eingalden. Zum Ort wurde der Theaterplatz mitten im Zentrum der Kulturstadt Weimar bestimmt. Die Initiative war spontan entstanden. Als Norman Heydenreich am Morgen des 24. Februars die Nachricht vom russischen Angriffskrieg erhielt, war auch er geschockt, wollte handeln. Und so schrieb er jeden Kontakt an, den er hatte, um zu einer Demonstration aufzurufen. Gekommen waren mehr als 500 Menschen, darunter auch der damalige Thüringer Ministerpräsident Bodo Ramelow. Norman Heydenreich gab auf der Kundgebung ein Versprechen ab: Er wolle jede Woche auf dem Theaterplatz für Solidarität und Frieden mit der Ukraine eintreten, solange der russische Angriffskrieg tobt.

Seit mehr als zweieinhalb Jahren wird dieses Versprechen nun schon eingehalten. Ende September fand bereits die 139. Kundgebung statt. Es sind nicht mehr 500 Menschen, die sich jeden Sonntagmittag auf dem zentralen Platz in Weimar versammeln. Es sind eher 50, manchmal auch mehr. Aber sie setzen ein stetes Zeichen, sorgen dafür, dass die Ukraine nicht aus der öffentlichen Wahrnehmung verschwindet. Und der Platz vor dem Deutschen Nationaltheater und dem ikonischen Goethe-Schiller-Denkmal ist klug gewählt. Denn der Ort ist ein beliebter Treffpunkt für Einheimische wie Touristen, auch sonntags. Nicht wenige der Passanten bleiben stehen, hören zu, spenden spontan in die immer bereit stehende Spendenbox zur Unterstützung humanitärer Projekte oder der ukrainischen Verteidigungskräfte. Ein steter kleiner Erfolg gerade im Osten Deutschlands mit seinen vielstimmigen pro-russischen Aggitator:innen.

Die Kundgebungen folgen inzwischen einem festen Ablauf. Zu Beginn wird den Opfern der russischen Aggression gedacht. Gemeint sind nicht nur die Opfer der Vollinvasion, sondern alle Opfer seit dem Euromaidan 2013/14. Ganz bewusst wird deshalb das Lied „Ein Entchen schwimmt auf der Theiße“ gespielt, das schon auf dem Majdan als Requiem für die getöteten Demonstrierenden diente. Es folgen Informationen zur aktuellen Situation in der Ukraine, Reden zur politischen Lage in der Ukraine, Deutschland und Europa, Berichte über Hilfsprojekte. Immer gibt es auch ein Stück ukrainische Kultur, seien es Lieder oder Gedichte. Briefe von Menschen aus der Ukraine, die an die Kundgebungsteilnehmer gerichtet sind, werden verlesen.

Jede der sonntäglichen Kundgebungen wird vom Wunsch begleitet, es möge am nächsten Sonntag kein Grund mehr dazu bestehen. Alle warten auf die eine große Abschlusskundgebung, mit der endlich ein gerechter und dauerhafter Frieden für alle Menschen in der Ukraine gefeiert werden kann.

Bis dahin werden sich weiterhin jeden Sonntagmittag in Weimar Menschen treffen, die für die Ukraine eintreten und die sich auch hier, in der Mitte Europas, gegen den russischen Imperialismus stellen.

Die wöchentliche Kundgebung soll der Ukraine Stimmen und Gesichter geben, damit sie mehr ist als ein Gegenstand in den täglichen Nachrichten.

Jede Woche aufs Neue eine Demo zu organisieren, kostet Kraft. Wie lange ist das durchzuhalten? Diese Frage treibt auch die Organisator:innen um. Aber es muss durchgehalten werden, bis der Frieden für die Menschen in der Ukraine erkämpft werden konnte. Denn die Menschen dort haben auch keine Wahl. Und so ist aus der persönlichen Initiative von Norman Heydenreich inzwischen ein vielköpfiges Team geworden, das abwechselnd Verantwortung für die Organisation übernimmt. Es sind Menschen mit ukrainischem Pass, mit deutschem Pass, sie wohnen in Weimar, Jena oder Erfurt – auch das ein Stück gelebter Solidarität.

Пальми, кіоски та інші артефакти пам'яті

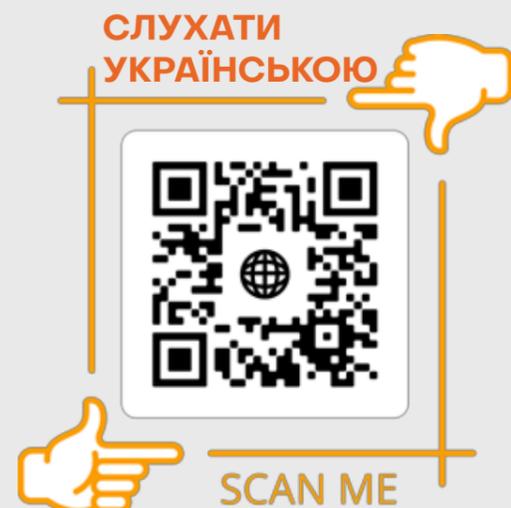
Palmen, Kioske und andere Artefakte der Erinnerung

Text & Fotos: Viktoriia Vitrenko

Ідея проекту „Ехо цих днів“, інтерактивної інсталяції від InterAKT з пальмами від Софії Саджаков, аудіо історіями Ксенії Фукс у музичному супроводі Олександра Чорного та фотографій п'яти українських фотографів Сергія Коровайного, Іви Сідач, Оксани Парафенюк, Аліни Смутко та Марини Бродовської, народилася ще в серпні 2022 року після шоку від повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Після безлічі годин приватних телефонних дзвінків і пошуків житла для біженців, які прибували до Штутгарта, виникла потреба знайти художню форму для відображення долі цих людей. Проте ми не хотіли дослівно розповідати про жахиття війни та руйнувань, про які тоді ще активно говорили в медіях. Ми прагнули показати те, що лишалося невисловленим і непочутим – підсвідомий емоційний стан та питання перспективи. І що може бути кращим інструментом для цього, ніж звернення до власної історії Штутгарта? Саме для цього ми вирушили до архівів у пошуках контексту для нашої роботи.

Історія парку Університету Штутгарта виявилася доволі захопливою. До Другої світової війни цей парк був місцем збору місцевого бомонду. Люди прогулювались, показували свої найкращі вбрання та знайомилися. Вздовж вулиці розташовувався ресторан на декілька сотень осіб, а навпроти нього – музичний павільйон, де в сезон щовечора звучали різноманітні концерти. Між цими будівлями височів кіоск з екзотичними пальмами, які приваблювали людей з усього Штутгарта, навіть якщо за вхід потрібно було платити. Але війна змінила все. В церкві поблизу парку (Garnisonkirche) відкрили військовий шпиталь, а парк, розташований біля

Das Projekt wurde durch die Landeshauptstadt Stuttgart, die Wüstenrot Stiftung, die LBBW-Stiftung und Thieme Verlag gefördert. Projekt підтриманий столицею землі Штутгарт, Фондом Вюстенрот, Фондом LBBW та видавництвом Thieme.

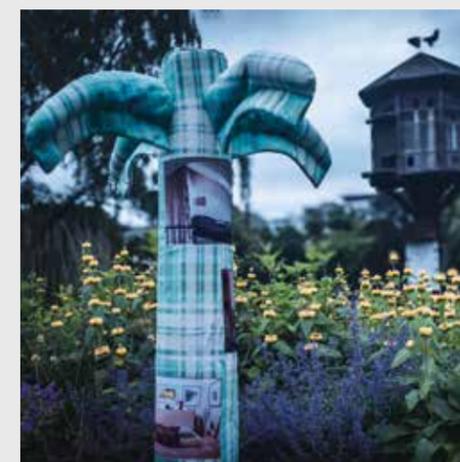

заводу Bosch, що виготовляв амуніцію, став мішенню бомбардувань. Зелений простір, серце міста, був майже повністю зруйнований. Лише один кіоск вижив.

Однак замість того щоб відновити цей символ стійкості, міська рада вирішила його знести. Саме так ми часто поводимося зі своєю пам'яттю: знищуємо її релікти, не розуміючи, що втрачаємо. Під час роботи над нашою інсталяцією ми вирішили взяти пальми як символ цього місця – що колись пульсувало життям, а сьогодні є лише призабутою територією для студентів та мешканців прилеглих районів, і поєднати їх із долями новоприбулих українців. Щоб зберегти ці артефакти в нашому підсвідомому, ми створили серію оповідань – аудіокнижок, які розповідають п'ять особистих історій, заснованих, на жаль, на реальних подіях.

Die Idee des Kunstprojekts „Echo dieser Tage“ – interaktive Installation von InterAKT Initiative mit den Palmen von Sophia Sadzakov, den Geschichten von Kseniya Fuchs und der Musik von Oleksandr Chornyj sowie den Bildern der fünf ukrainischen Fotograf:innen Serhii Korovayny, Iva Sidash, Oksana Parafeniuk, Alina Smutko, Maryna Brodovska – entstand im August 2022 nach dem Schock über den Einmarsch russlands in die Ukraine. Nach vielen Stunden privater Telefonate und der Suche nach nach Unterkünften für die in Stuttgart ankommenden Geflüchteten mussten wir eine künstlerische Form finden, um das Schicksal dieser Menschen zu reflektieren. Wir wollten aber nicht die Schrecken des Krieges erzählen, sondern das zeigen, was unausgesprochen und ungehört blieb – die unbewusste Gefühlslage und die Frage nach der Perspektive. Wir sind in die Stuttgarter Archive gegangen, um einen Kontext für unsere Arbeit zu finden. Die Geschichte des Stuttgarter Stadtgartens ist ziemlich faszinierend. Vor dem Zweiten Weltkrieg war er ein Treffpunkt für die hier ansässigen Schönen und Reichen. Man schlenderte herum, zeigte seine besten Outfits und lernte sich gegenseitig kennen.

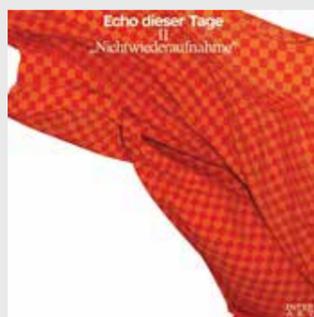

Entlang der Straße befand sich ein Restaurant mit mehreren hundert Plätzen und gegenüber ein Musikpavillon, in dem Konzerte stattfanden. Zwischen diesen Gebäuden stand ein Kiosk mit exotischen Palmen, der Menschen aus ganz Stuttgart anlockte, auch wenn sie Eintritt zahlen mussten. Doch der Krieg veränderte alles. Die Grünanlage, das Herz der Stadt, wurde fast vollständig zerstört. Nur ein Kiosk überlebte, aber anstatt dieses Symbol der Widerstandsfähigkeit wieder aufzubauen, beschloss die Stadtverwaltung, ihn abzureißen. So geht man oft mit seinen Erinnerungen um: Man zerstört ihre Relikte, ohne sich bewusst zu machen, was man damit verliert. Als wir an unserer Installation arbeiteten, beschlossen wir, Palmen als Symbol für diesen Ort zu nehmen und sie mit den Schicksalen der ukrainischen Geflüchteten zu verbinden. Um diese Artefakte in unserem Unterbewusstsein zu halten, schufen wir eine Reihe von Audiobüchern, die fünf persönliche Geschichten erzählen, die leider auf realen Ereignissen beruhen.

Konservierung

Ein Marktkiosk in Donezk erzählt von den ersten Tagen des Konflikts im Jahr 2014 und bewahrt die Erinnerungen an eine verlorene Normalität, die sowohl die Autorin als auch die Menschen, die hier ein- und ausgingen, geprägt hat.

Nichtwiederaufnahme

Eine deutsch-ukrainische Übersetzerin in Stuttgart berichtet von den ersten Geflüchteten, die 2022 nach Deutschland kamen. Ihre Erlebnisse spiegeln die Herausforderungen und Hoffnungen dieser Menschen wider und zeigen die emotionalen Verbindungen und Spannungen zwischen den Kulturen.

Rache

Der Rote Wald in der Tschernobyl-Region erzählt seine eigene Geschichte der Zerstörung und des Überlebens während der russischen Besatzung, ein Zeugnis der Narben, die der Krieg in der Natur hinterlassen hat.

Dissonanz

Ein ungeborenes Kind aus der Ukraine spricht von einer Zukunft, die von Unsicherheit, Hoffnung und Angst geprägt ist, und steht stellvertretend für die ungeborenen Leben, deren Schicksal durch den Krieg frühzeitig entschieden wurde.

Adaption

Eine deutsch-ukrainische Lehrerin in Stuttgart beschreibt, wie ukrainische Jugendliche nach einem halben Jahr im Exil versuchen, in einer fremden Umgebung Fuß zu fassen und gleichzeitig die tiefen emotionalen Wunden zu verarbeiten, die der Krieg hinterlassen hat.

Консервація

Кіоск на ринку в Донецьку розповідає про перші дні конфлікту 2014 року, зберігаючи спогади, як артефакти, про втрачену нормальність, про втрачене життя.

Невідновлення

Німецько-українська перекладачка в Штутгарті ділиться своїм досвідом зустрічі з першими біженцями, які прибули до Німеччини у 2022 році. Її спогади відображають виклики та надії цих людей, показуючи емоційні зв'язки та напругу між культурами.

Помста

Червоний ліс у Чорнобильській зоні розповідає свою історію руйнування і виживання під час російської окупації, залишаючи свідчення про шрами, які війна наклала на природу.

Дисонанс

Ненароджена дитина з України говорить про майбутнє, сповнене невизначеності, надії та страху, символізуючи долі багатьох життів, вирішених війною ще до їхнього зародження.

Адаптація

Німецько-українська вчителька у Штутгарті описує, як українські підлітки після пів року біженства намагаються знайти своє місце в чужій країні, водночас долаючи глибокі емоційні рани, залишені війною.

Вікторія Вітренко, художня керівниця
Viktoriia Vitrenko, künstlerische Leitung

„Для мене цей проєкт є даниною пам'яті загиблим у війні – тихим, але потужним криком, який передається через слова, зображення та музику. Це також знак надії для всіх, хто, незважаючи ні на що, залишається сильним і сміливо дивиться в майбутнє. У пам'ять про мою власну родину та її досвід втечі.“

„Für mich ist dieses Projekt eine Hommage an die im Krieg Verstorbenen – ein leiser, aber kraftvoller Aufschrei, der durch Worte, Bilder und Musik getragen wird. Es ist zugleich ein Zeichen der Hoffnung für all jene, die trotz allem stark bleiben und mutig in die Zukunft blicken. Im Andenken an meine eigene Familie und ihre Fluchterfahrungen.“

Жасмін Шедлер, режисуря
Jasmin Schädler, Regie

„Досвід війни та насильства для тих, хто не переживає його особисто, стає зрозумілим здебільшого через особисті зустрічі. «Ехо цих днів» – це спроба через такі зустрічі ініціювати емпатію та близькість, особливо після того, як час і звичка перетворили новини про війну вдалині на повсякденність.“

„Erfahrungen von Krieg und Gewalt werden für diejenigen, die sie nicht selbst durchleben müssen, meist erst durch persönliche Begegnungen greifbar. „Echo dieser Tage“ ist der Versuch, durch genau solche Begegnungen Empathie und Nähe zu initiieren, besonders nachdem die Zeit und Gewohnheit die Nachrichten über den Krieg in der Ferne zum Alltag werden lassen hat.“

Fotos: Anton Avdieiev

Ксенія Фукс, авторка
Kseniya Fuchs, Autorin

„Написані історії є насправді першою частиною моєї четвертої книги «Війна погана звичка», яку я пишу одночасно німецькою та українською мовами, що також є новим виміром та викликом для мене особисто. Історії великою мірою базуються на моїх особистих подорожах на схід України, і тому цей літературний проєкт – не лише спроба примиритися з власними травмами втрати, але й можливість дати багатьом іншим людям нове бачення надії.“

„Die geschriebenen Kurzgeschichten sind eigentlich der erste Teil von meinem vierten Buch «Krieg ist eine schlechte Gewohnheit», das ich gleichzeitig auf Deutsch und Ukrainisch schreibe, was für mich persönlich auch eine neue Dimension ist. Das Ganze ist auf meinen persönlichen Reisen in den Osten der Ukraine basiert und somit ist dieses Literaturprojekt nicht nur eine Herausforderung, mein persönliches Verlusttrauma zu verarbeiten, sondern auch eine Chance, vielen anderen Menschen eine neue Vision der Hoffnung zu geben.“

Загадкові трипільці: пошуки Давньої Європи

У давній історії Європи є сторінки, спільні для сучасних країн, розташованих досить далеко одна від одної. Одна з них — це епоха давніх хліборобів, яка почалася понад сім тисяч років тому і тривала майже три тисячі років. Саме тоді було закладено підвалини технологій, на яких досі тримається цивілізація — хліборобство, тваринництво, металургія, зароджуються перші міста. Отож не дивно, що так багато спільних дослідницьких проєктів, які спрямовано на вивчення цієї епохи. Лише так можливо якісно відтворити сторінки давно забутої історії.

В Україні давніх хліборобів називали **трипільцями** — за назвою містечка на Київщині, де наприкінці 19 ст. проводилися розкопки. Саме ці люди понад шість тисяч років тому збудували найбільші на європейському континенті поселення, від яких можливо починати історію урбанізації на континенті.

Історична справка:

Михайло Відейко, доктор історичних наук, професор Київського столичного університету ім. Бориса Грінченка

Рештки посудин, знайдених на підлозі трипільського храму в Майданецькому 2016 року. Завдяки давньому звичаю залишати в будівлях посуд, дослідники мають добру нагоду вивчати гончарство та мистецтво давніх хліборобів

Широке дослідження трипільської культури почалося ще в 70-ті роки 20 століття, а з 2008 року до нього приєдналися археологи з низки європейських країн, серед яких і Німеччина. Фахівці з Німецького археологічного інституту (DAI) та університету ім. Крістіана Альбрехта з міста Кіль проводили разом із українськими археологами пошукові роботи на Черкащині та Поділлі.

Це було без перебільшення „друге відкриття“ цивілізації трипільців. Адже магнітометричні плани селищ площею від 2 до 3 квадратних кілометрів дали унікальні відомості не лише про реальну кількість жителів на суперпоселеннях — виявилось, що їх число могло сягати 2000-3000. Було відкрито (а потім і розкопано) низку громадських споруд — храмів. Сенсацією стало відкриття багатоканальних горнів для випалу мальованої кераміки — на сьогодні найдавніших у Європі.

Вчені-природничники не лише дослідили природні умови в часи трипільців, а й спробували оцінити вплив великих громад на довкілля. Вони зробили не менш дивовижне відкриття: уже шість тисячоліть тому трипільці використовували на полях органічні добрива. Це пояснює, звідки в давніх людей була можливість прогодувати на одному поселенні понад 10000 жителів. Війна перервала спільні дослідження, але настане день — і вчені повернуться на розкопки в місця, де колись височіли будівлі найдавніших міст Європи.

Es gibt in der alten Geschichte Europas Epochen, die moderne, weit voneinander entfernte Länder gemeinsam haben. Eine davon ist die Ära der frühen Bauern, die vor mehr als siebentausend Jahren begann und fast dreitausend Jahre andauerte. In dieser Zeit wurden die Grundlagen für Technologien gelegt, die noch heute die Basis unserer Zivilisation bilden: Ackerbau, Viehzucht, Metallurgie sowie die Entstehung der ersten Städte. Es ist daher nicht verwunderlich, dass es zahlreiche internationale Forschungsprojekte gibt, die sich mit dieser Epoche befassen. Nur durch diese Zusammenarbeit kann die längst vergessene Geschichte wieder ans Licht gebracht werden.

In der Ukraine wurden die frühen Bauern als **Trypillier** bezeichnet, benannt nach Trypillja – dem Ort in der Region Kyjiw, wo im späten 19. Jahrhundert bedeutende archäologische Funde gemacht wurden. Diese Menschen errichteten vor mehr als sechstausend Jahren die größten Siedlungen Europas, was als Beginn der Urbanisierung auf dem Kontinent gilt.

Die großangelegten Untersuchungen der Trypillia-Kultur begannen bereits in den 70er Jahren des 20. Jahrhunderts und seit 2008 machen auch die Archäologen aus mehreren europäischen Ländern, darunter auch Deutschland, mit. Die Experten des Deutschen Archäologischen Instituts (DAI) und der Christian-Albrechts-Universität zu Kiel führten zusammen mit ukrainischen Archäologen Untersuchungen in den nahegelegenen Regionen Tscherkassy und Podillien durch.

Historische Anmerkung:

Dr. phil. Mykhailo Videiko, Geschichtsprofessor an der Borys-Hrintschenko-Universität Kyjiw

Maidanetske, Ausgrabungen im Jahr 2014.

Dies war, ohne Übertreibung, die „zweite Entdeckung“ der Trypillia-Zivilisation. Die magnetometrischen Karten von den sogenannten Supersiedlungen, die eine Fläche von 2 bis 3 Quadratkilometern abdeckten, lieferten einzigartige Informationen, nicht nur über die tatsächliche Anzahl der Wohnhäuser, sondern auch darüber, dass es zwischen 2.000 und 3.000 gewesen sein könnten. Zudem wurden zahlreiche öffentliche Gebäude, darunter Tempel, freigelegt. Eine besondere Sensation war die Entdeckung von Mehrkanalöfen zum Brennen von bemalter Keramik, die mit Abstand die ältesten in Europa sind.

Wissenschaftler untersuchten nicht nur die natürlichen Gegebenheiten während der Trypillia-Ära, sondern versuchten auch, die Auswirkungen dieser großen Gemeinschaften auf die Umwelt zu verstehen. Dabei machten sie eine ebenso überraschende Entdeckung: Bereits vor sechs Jahrtausenden verwendeten die Trypillianer organische Düngemittel auf ihren Feldern. Diese Praxis erklärt, wie es den Menschen der Antike gelang, in einer einzigen Siedlung mehr als 10.000 Menschen zu ernähren. Der Krieg unterbrach die gemeinsamen Forschungen, doch eines Tages werden die Wissenschaftler zu den Ausgrabungen zurückkehren, an den Orten, an denen einst die Gebäude der ältesten Städte Europas standen.

Mysteriöse Trypillier: Suche nach dem antiken Europa

Мальований посуд трипільської культури, п. н. 4го тисячол. до н.е., Майданецьке, з розкопок трипільського храму в 2016 р.

Bemalte Gegenstände der Trypillia-Kultur, erste Hälfte des 4. Jahrtausends v. Chr. Maidanetske, aus den Ausgrabungen eines trypillischen Tempels im Jahr 2016.

Трипільський КОСМОС у сучасному мистецтві

*Накреслю взір його неземний,
Святий, арийський знак таємний,
Накреслю я його на хаті
І буду спати вже спокійний
(„Молитва“, Богдан-Ігор Антонич)*

Трипільська цивілізація є явищем унікальним та неймовірно захопливим. Вона існувала ще 7 тисяч років тому, але заявила про себе зовсім недавно. У 1896-1901 рр Вікентій Хвойка явив світові археологічне відкриття – пам'ятки трипільської культури в селах на Київщині. Минуло не так багато часу, трохи більше сотні літ, проте Україна вже нині має про що розповісти світові. Ще не було єгипетських пірамід, китайці не збудували Великої стіни, як у трипільців уже були мідні сокири, розмальовані печі в хатах, ткацькі верстати, колесо, дивовижної краси кераміка, круга, мов сонце, хлібина.

Ми лише пізнаємо цю прадавню таємничу культуру, багато чого не знаємо, намагаємося зрозуміти, відкрити, але вона вже нас зачаровує, дивує, стимулює до творчості. Особливо цікава сучасним митцям система символів-орнаментів, котра є свого роду праписьмом, володіє глибинним змістом, потужною енергетикою. Лише трипільська кераміка містить у своїх зображеннях **близько трьох сотень сакральних знаків**. Окрім цього, має оригінальну техніку та гармонійну колористичну гаму. Найчастіше на глечиках та ритуальних вазах трипільці зображали Сваргу, Берегиню, Хрест, Коло, Ін-Янь, Дерево життя. За цими символами стоїть філософія життя трипільців, їхній світогляд, висока духовність.

Вишивка „Трипільська праматір“ відображає магію жіночності та материнства. Уся постать праматері рясніє символами плодючості. Навколо неї прабудені орнаменти, котрі малиювалися на ритуальних глечиках і вазах.

Трипільці поклонялися силам природи, мали культ сім'ї, продовження роду. Тому одним із священних їхніх символів був образ Великої Матері, котру ще називали Берегинєю Роду, трипільською Мадонною, Венерою. Саме Праматір стала найулюбленишим образом у народній та авторській сучасній вишивці, у великодніх писанках, у роботах художників, майстрів текстилю, у витинанках, кераміці, одязі. Берегиню часто зображають в оточенні, квітів, кущів, дерев, птаства, тварин, бо вона є володаркою Неба та Землі, богинею, що дарує життя, джерелом усього сущого та захисницею від зла, лиха, напасті. Найбільше орнаментальну символіку трипільців збережено в писанках, вишитих ритуальних рушниках і сорочках.

Донині українці зберегли форму керамічного трипільського посуду, орнаменти на печах і хатах. На всіх цих виробках ми і сьогодні бачимо трипільські ромби, спіралі, сварги, хрести в колі, зорі, дерева життя, котрі символізують три яруси буття: земне, духовний небесний світ Богів та підземний світ. Трипільський "стиль" потужно увірвався в наше життя і став невіддільною частиною нинішнього побуту. Прадавні символи прикрашають великодні писанки, килими в інтер'єрі, картини на стінах, посуд та одяг.

Autorin: Halyna Zhubil

Aus dem Ukrainischen von Olena Lusanova

Die Trypillia-Zivilisation ist ein einzigartiges und faszinierendes Phänomen. Sie existierte bereits vor 7.000 Jahren, doch ihre Entdeckung liegt erst relativ kurz zurück. Zwischen 1896 und 1901 machte der Archäologe Wikentii Khvoika in Dörfern der Region Kyjiw bedeutende Funde, die zur Identifizierung der Denkmäler der Trypillia-Kultur führten. Obwohl seitdem etwas mehr als hundert Jahre vergangen sind, hat die Ukraine der Welt bereits viel über diese alte Kultur zu erzählen.

In der Zeit noch vor dem Bau der ägyptischen Pyramiden und der Großen Chinesischen Mauer besaßen die Trypillianer bereits Kupferäxte, bemalte Öfen in ihren Häusern, Webstühle, das Rad, wunderschön gestaltete Keramiken und Brot, das rund wie die Sonne war. Wir beginnen gerade erst, diese uralte und geheimnisvolle Kultur zu erforschen. Obwohl wir noch wenig wissen und uns bemühen, sie zu verstehen, fasziniert und inspiriert sie uns bereits.

Besonders das System der Symbole und Ornamente der Trypillia-Kultur, das einer frühen Form der Schrift ähnelt, ist für zeitgenössische Künstler von großem Interesse. Allein die trypillianische Keramik enthält rund 300 heilige Zeichen in ihren Darstellungen. Diese Kunstwerke zeichnen sich durch ihre einzigartige Technik und die harmonische Farbgebung aus. Auf Krügen und rituellen Vasen stellten die Trypillianer häufig Symbole wie Svarga (Sonnenrad), Berehynia (Schutzgöttin), Kreuz, Kreis, Yin-Yang und den Lebensbaum dar. Diese Symbole spiegeln die Lebensphilosophie der Trypillianer wider, ihre Weltanschauung und hohe Spiritualität. Die Trypillianer verehrten die Naturkräfte und pflegten einen Kult der Familie und der Fortpflanzung.

Eines der heiligsten Symbole der Trypillia-Kultur war das Bild der Großen Mutter, die auch als Hüterin der Familie, Trypillianische Madonna oder Venus verehrt wurde. Die Große Mutter ist heute ein beliebtes Motiv in der zeitgenössischen Volkskunst und findet sich auf Stickereien, Ostereiern, in den Werken von Künstlern und Textilmeistern, sowie in Wytynanky (Papierkunst), Keramik und Kleidung.

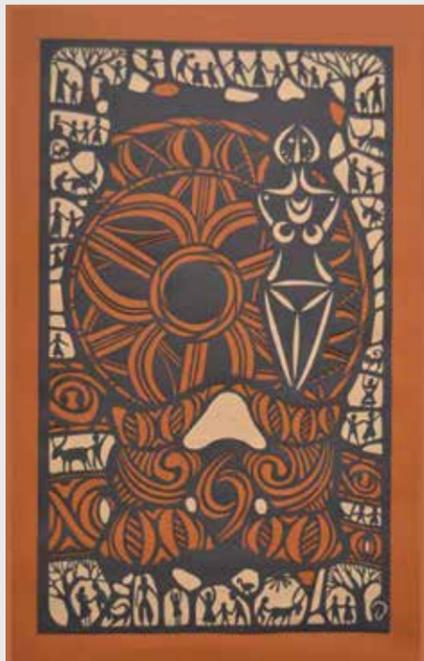
Der Trypillia- Universum in der modernen Kunst

Berehynia, die Schutzgöttin, wird oft von Blumen, Sträuchern, Bäumen, Vögeln und Tieren umgeben dargestellt, da sie als Herrscherin von Himmel und Erde gilt. Sie ist die Göttin, die das Leben spendet, die Quelle aller Dinge und die Beschützerin vor allem Bösen, Unheil und Unglück. Die ornamentale Symbolik der Trypillianer ist am besten auf Pysankas (bemalten Ostereiern), bestickten rituellen Tüchern und traditionellen Hemden erhalten. Bis heute bewahren die Ukrainer die Formen und Ornamente der Trypillia-Keramik auf Öfen und Häusern. Auf diesen Gegenständen finden sich weiterhin Symbole wie Rauten, Spiralen, Zacken, Kreuze im Kreis, Sterne und Lebensbäume, die die drei Ebenen der Existenz darstellen: die irdische Welt, die spirituelle himmlische Welt der Götter und die Unterwelt.

Der „trypillianische Stil“ hat sich tief in das tägliche Leben eingepreßt und ist ein fester Bestandteil ukrainischer Kultur geworden, der das Erbe dieser alten Zivilisation bewahrt.

Die Stickerei „Berehynia“ zeigt eine der ältesten Darstellungen der Urmutter: Die Frau mit erhobenen Armen symbolisiert die Beschützerin des menschlichen Lebens und ist zugleich die Quelle allen Lebens – die Herrscherin des Himmels und der Erde.

Христина Дувірак , витинанки «Берегиня», «Танок життя»
Khrystyna Duvirak, Vytynanka «Berehynia» und «Tanz des Lebens»

Василь Беженар , «Велика мати»

Витинанка – давня окраса української оселі. Вона ошатно виглядає і на вікнах, і на стінах світлиці. Роботи Беженара поєднують ажурне витинання зі складеним аплікаційним. У витинанках митця майстерно поєднано лаконізм, ритмічну виразність із гармонією кольорів.

Vasily Bezhenar, «Große Mutter»

Die Vytynanka ist eine traditionelle ukrainische Kunstform zur Dekoration von Häusern. Diese filigranen Papierauschnitte wirken sowohl an Fenstern als auch an Wänden elegant und kunstvoll. Die Werke von Bezhenar verbinden kunstvolle Muster mit komplexen Kompositanwendungen. In seinen Vytynanky schafft der Künstler eine meisterhafte Balance aus Klarheit, rhythmischer Ausdruckskraft und harmonischer Farbgestaltung.

Віктор Зинченко , «Руни роду» та керамічні сфери з живої, не випеченої глини
Трипільські символи розкривають світобудову.

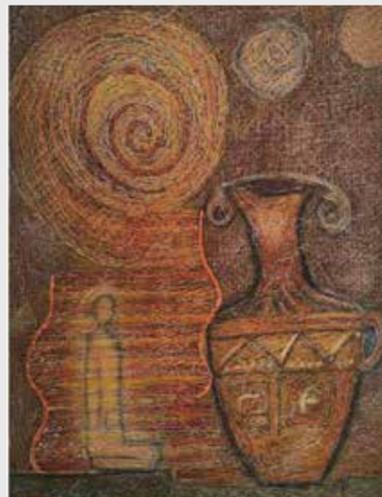
Viktor Zinchenko, «Runen der Familie» und Keramikugeln aus lebendigem, ungebranntem Ton

Ніна Басиста , «Молитва до минулого»

звернення художниці до минулого, котре має значення для майбутнього. Бо молитвою майбуття мурується.

Nina Basysta, «Gebet an die Vergangenheit»

ist der Ruf der Künstlerin an die Vergangenheit, die für die Zukunft von Bedeutung ist. Denn das Fundament der Zukunft wird mit Gebeten gelegt.

«Магія символів» (триптих) 2021 Екранне зображення 90x185

Наталія Цедуляк , «Магія символів» акриловий живопис, в якому розкрито зв'язок трипільської цивілізації з сучасною писанкою.

Natalia Tseduliak, «Magie der Symbole» Der Triptychon ist ein Acryl-gemälde, das die Verbindung zwischen der Trypillia-Zivilisation und der modernen Pysanka (Osterei) aufzeigt.

Оксана Лукомська / Oksana Lukomska

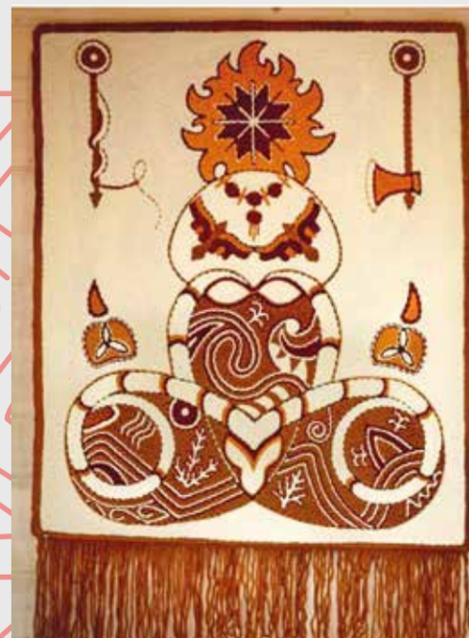
Килим «Богиня Лада» виконано в традиційних трипільських кольорах. У центрі композиції – Лада, над якою коромисловеселка, що є символом зв'язку між двома світами. На ньому – Лунниця (символ жіночності) та Трисуття. У руках Богині оберіг предків коловрат – символ удачі, мудрості, гармонії.

Der Teppich «Göttin Lada» ist in den traditionellen Farben der Trypillia-Kultur gehalten. Im Zentrum der Komposition steht Lada, über ihr das Regenbogenjoch, das als Symbol für die Verbindung zwischen zwei Welten gilt. In den Händen der Göttin ist das schützende Kolovrat der Ahnen – ein Symbol für Glück, Weisheit und Harmonie.

Килим «Родинний герб» було виготовлено на замовлення військового. Тому тут поєднано чоловічі символи – сокира Перуна, вовча лапа із Веретеном – жіночим символом. У центрі композиції трипільська баба, у котрої замість обличчя – зірка Алатир, а на грудях – орли, що символізують мужню пару.

Der Teppich «Familienwappen» wurde im Auftrag eines Soldaten angefertigt. Daher sind hier männliche Symbole wie die Axt des Perun und die Wolfspranke mit dem Spinnrad – einem weiblichen Symbol – kombiniert. Im Zentrum der Komposition steht die Trypillia-Figur („Baba“), deren Gesicht durch den Stern ersetzt ist. Auf ihrer Brust befinden sich Adler, die ein mutiges Paar symbolisieren.

LITERATUR, KRIEG UND LEBEN

Im September 2024 erschienen beim Schenk Verlag zwei ersten Bücher im Rahmen des Projekts „Literatur, Krieg und Leben“: Ein besonderes Gedichtsbuch von Serhij Zhadan „Fisch, du sollst schwimmen“ und „12 Jahreszeiten einer Frau“ von Kseniya Fuchs. Unsere liebe Freundin aus Forum der Kulturen Stuttgart Agnieszka Pilch hat bereits einen Blick ins Buch geworfen und ein paar Fragen an Kseniya gestellt.

In Deinem Buch beschreibst Du das Leben und die Gefühlswelt von Frauen in unterschiedlichen Lebensphasen. Die Jahreszeiten sind dabei ein zentrales Motiv. Was bedeutet für Dich das Symbol der Jahreszeiten, und wie spiegelt es die Erfahrungen Deiner Protagonistinnen wider?

Die Jahreszeiten sind für mich ein Symbol des ständigen Wandels und der inneren Erneuerung. In jeder Jahreszeit gibt es etwas, das mit einer Phase im Leben einer Frau korrespondiert – der Frühling steht für Neuanfang und Hoffnung, der Sommer für Leidenschaft und Intensität, der Herbst für Reife und Reflexion, und der Winter für Ruhe und Rückzug. Meine Protagonistinnen durchlaufen ähnliche Zyklen in ihrem Leben. Ihre Emotionen, Erfahrungen und Herausforderungen wechseln sich wie die Jahreszeiten – manchmal sind sie voller Leben und Energie, manchmal ziehen sie sich zurück.

Deine Geschichten tanzen und kreisen, leicht und genussvoll wie Deine Heldinnen darin, die oft jedoch gegen gesellschaftliche Normen und Erwartungen kämpfen. Sie scheinen frei und stark zu sein, aber gleichzeitig auch verletzlich und voller Selbstzweifel. Was bedeutet für Dich, eine Frau zu sein, insbesondere Osteuropäerin, und was möchtest Du mit diesen widersprüchlichen Charakteren ausdrücken?

Ich denke, dass genau in der Dualität die wahre Stärke der Frauen liegt. Die extremen Empfindungen können gleichzeitig existieren. Viele Frauen erleben im Alltag diesen Spagat zwischen Selbstbehauptung und den Erwartungen der Gesellschaft. In meinen Geschichten möchte ich zeigen, dass das Leben nicht schwarz-weiß ist. Die Heldinnen sind stark, weil sie ihre Ängste und Schwächen akzeptieren und sich dennoch den gesellschaftlichen Herausforderungen stellen. Die Widersprüche machen uns menschlich und authentisch. In den Geschichten wollte ich auch die Stereotype einer Osteuropäerin brechen, in-

dem ich meine ukrainischen Heldinnen vor generelle Probleme einer Frau stelle, ungeachtet ihrer Herkunft.

In „12 Jahreszeiten einer Frau“ spielst Du auch mit verschiedenen kulturellen und sinnlichen Einflüssen. Besonders die Verbindung zwischen der osteuropäischen und westeuropäischen Lebensrealität ist spürbar. Wie wichtig ist es Dir, diese kulturelle Brücke zu schlagen, und inwieweit spiegelt sie Deine eigene Erfahrung als Autorin wider?

Diese kulturelle Brücke spiegelt meine eigene Realität wider. Ich komme aus der Ukraine, lebe aber schon lange in Deutschland, und diese beiden Welten prägen mich als Europäerin. Ich möchte zeigen, dass die Unterschiede zwischen Ost- und Westeuropa weniger groß sind, als man denkt. Es gibt gemeinsame Werte, aber auch eine Vielfalt an kulturellen Ausdrucksformen und Sinneseindrücken, die unsere Welt reicher machen. Die Geschichten meiner Protagonistinnen bewegen sich oft zwischen diesen Welten. Ich trage ein Stück Heimatland in mir und möchte zwischen den Zeilen die ukrainische Note an Düften, Geschmäckern und Musik vermitteln. Das macht die fremdsprachige Literatur in meinen Augen interessant!

In deinem Buch hast Du nicht nur als Autorin, sondern auch als Übersetzerin gearbeitet. Wie bist Du dabei vorgegangen, Deine eigenen Texte aus dem Ukrainischen ins Deutsche zu übertragen, und welche Herausforderungen hast Du dabei erlebt, insbesondere in Bezug auf die sprachliche Schönheit und die emotionale Tiefe?

Als literarische Übersetzerin habe ich bereits einige Erfahrungen, unter anderem übersetzte ich Gedichte von Jaryna Tschornohus ins Deutsche. In diesem Buch habe ich auch die Gedichte übersetzt und war für die Adaptierung von ukrainischen Monatsnamen ins Deutsche verantwortlich. Ich habe gemerkt, dass mir die Arbeit an literarischen Übersetzungen sehr liegt. Beide Sprachen – Ukrainisch

und Deutsch – haben viele Gemeinsamkeiten, besonders in der Lexik. Es gab Momente, in denen ich das Gefühl hatte, dass meine Texte auf Deutsch manchmal sogar noch besser klingen, weil ich mich als bilinguale Person sehr wohl in der deutschen Sprache fühle. Die größte Herausforderung bei der Aufgabe war die Zeit – ich hätte mir gewünscht, mehr davon zu haben. An dieser Stelle möchte ich auch die Arbeit des leitenden Übersetzers **Jakob Martin Walosczyk** hervorheben, mit dem die Zusammenarbeit wunderbar funktionierte. Unsere Teamarbeit hat die Übersetzung des Buches besonders wertvoll gemacht, weil wir beide die kleinen sprachlichen Nuancen herausarbeiten konnten, um die Essenz des Textes bestmöglich zu erhalten.

Text: Agnieszka Pilch, Foto: Goran Novosel

У вересні 2024 року у видавництві Schenk Verlag вийшли друком переклади двох перших книжок в рамках проекту «Література, війна та життя»: артбук Сергія Жадана «Пливи, рибо, пливи» та «12 сезонів жінки» Ксенії Фукс. Наша гарна подруга з Forum der Kulturen Stuttgart Агнешка Пільх вже встигла ознайомитися з книжкою і поставила Ксенії кілька запитань.

рибо, пливи» та «12 сезонів жінки» Ксенії Фукс. Наша гарна подруга з Forum der Kulturen Stuttgart Агнешка Пільх вже встигла ознайомитися з книжкою і поставила Ксенії кілька запитань.

В книзі ти описуєш життя та емоції жінок на різних етапах їхнього життя. Що означає для тебе символ пір року і як він відображає досвід героїнь?

Для мене пори року символізують зміни та внутрішнє оновлення. У кожному сезоні є щось, що відповідає певному етапу в житті жінки – весна означає нові починання та надію, літо – пристрасть, осінь – зрілість та саморефлексію, а зима – усамітнення. Мої героїні проходять через подібні цикли у своєму житті. Їхні емоції, досвід та виклики змінюються, як пори року – іноді вони сповнені життя та енергії, іноді – меланхолії та соціальної ізоляції.

У «12 сезонах жінки» особливо помітний зв'язок між східно- та західноєвропейськими реаліями. Наскільки важливо для тебе будувати цей культурний місточок?

Цей культурний місточок відображає мою власну реальність. Я – з України, але вже довгий час живу у Німеччині, і ці два світи характеризують мене як європейку. Мені було важливо показати, що відмінності між Східною та Західною Європою не такі великі, як можна подумати. Історії моїх героїнь часто курсують між цими світами. А я своєю чергою ношу завжди з собою частинку моєї батьківщини, яку намагаюсь передати між рядками за допомогою запахів, смаків і музики. Саме це робить перекладну літературу цікавою в моїх очах!

Ти також частково виступила в цій книзі як перекладачка. Як ти перекладала власні тексти з української на німецьку і з якими викликами зіткнулася?

Я вже маю певний досвід художнього перекладу, зокрема нещодавно закінчила переклад віршів Ярини Чорногуз німецькою мовою. У цій книжці я також перекладала вірші. Обидві мови – українська та німецька – мають багато спільного, особливо що стосується лексики. Були моменти, коли мені здавалося, що німецькою мої тексти іноді звучать навіть краще, можливо, тому що я відчуваю себе дуже комфортно в німецькій мові й вважаю її майже рідною.

Найбільшим викликом у роботі був час – його хотілося б мати більше. Окремо хочу відзначити роботу головного перекладача **Якоба Мартіна Валощика**, з яким ми чудово спрацювалися. Наша командна робота зробила переклад книги особливо цінним, оскільки ми змогли опрацювати дрібні мовні нюанси, щоб якнайкраще зберегти оригінал тексту ■

SCAN ME

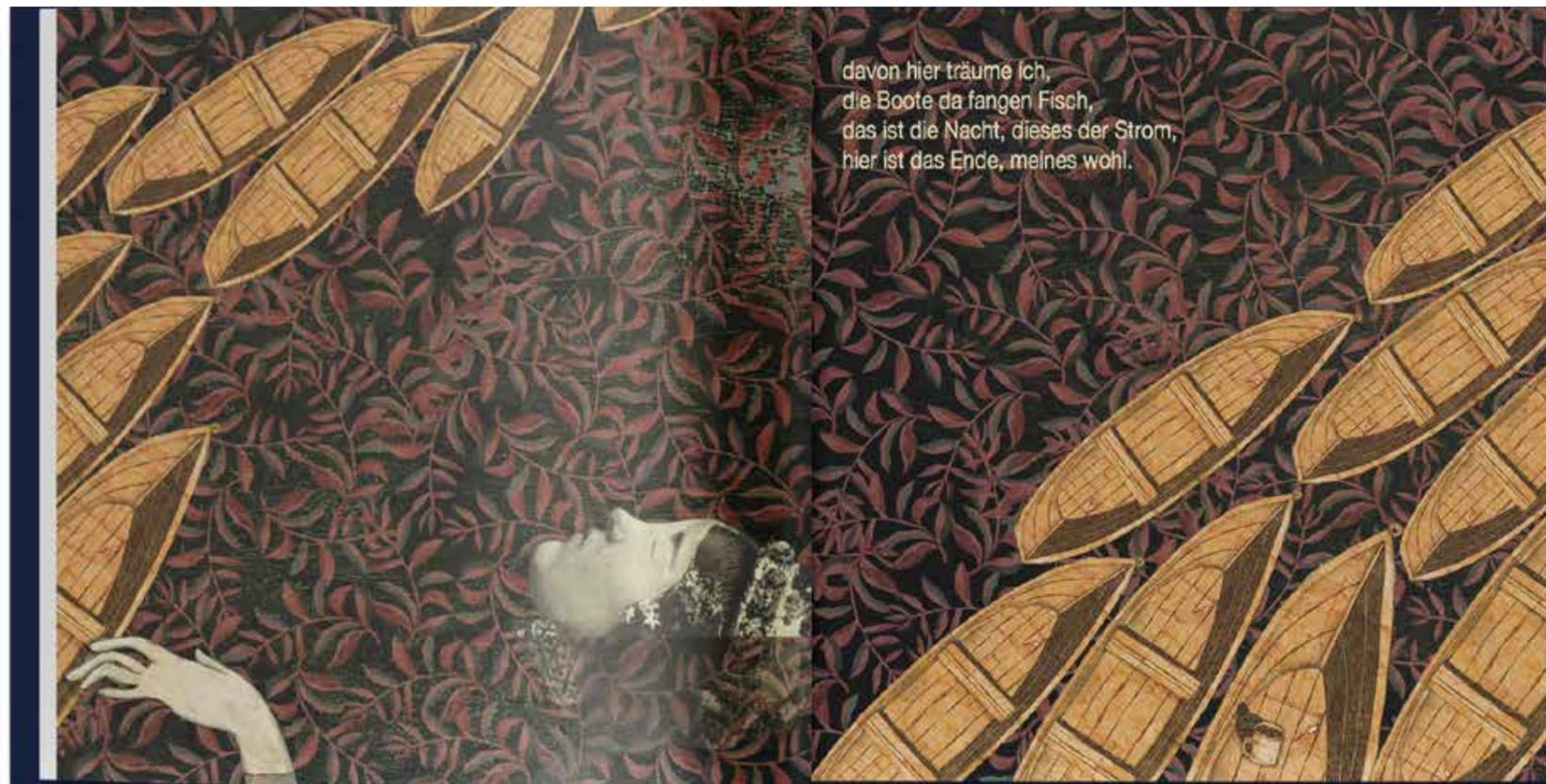

Khrystyna Lukashchuk, Serhij Zhadan
FISCH, DU SOLLST SCHWIMMEN
 Übersetzt von Jakob Martin Waloszczyk

ISBN 978 394904 52 40
 34 Seiten, Hardcover, 200 x 200 mm
 EUR (D) 18,90EUR (AUT) 19,50

SCAN ME

Weitere Informationen: www.schenkbuchverlag.de
 Die Bücher wurden im Rahmen des Programms *Literatur, Krieg und Leben* veröffentlicht.

Ljubko Deresch
WO DER WIND IST
 Übersetzt von Jakob Martin Waloszczyk

Roman
 ISBN 978-3-949045-32-5
 402 Seiten, 14 x 20,5 cm, 18,90 Euro

Der Roman „Wo der Wind ist“ ist die Geschichte der Krise eines rebellischen Schriftstellers, die sich zeitgleich mit dem Krieg im Lande entfaltet. Eine unpolitische Randfigur begibt sich zusammen mit einer Rockband, die aus den Erstsemesterstudenten besteht, auf eine Tournee durch die Ukraine, um seine verlorene Inspiration zu finden. Die Reise durch das Land zwingt den Schriftsteller jedoch unwissentlich dazu, nach Antworten auf die Fragen zu suchen, vor denen er so verzweifelt davonläuft. Die Kraft des Unterwegsseins ist die einzige Möglichkeit, sich selbst wiederzufinden, seine Rolle in einer Gesellschaft zu überdenken, die einen Krieg durchlebt. Diese Geschichte enthält viele Anspielungen auf die Weltkultur, ein zeitloses interkulturelles Farbspiel, in dem sowohl die Ukraine als auch ihre gegenkulturelle Stimmung mit einem deutlich militärischen Ton verweben, der die Aussagen und Ereignisse im Lande durchdringt. Und jenseits von Zeit und Raum schaffen sie einen scharfen Dialog zwischen der unbarmherzigen Realität und dem schöpferischen Element, das in jedem Menschen innewohnt.

Ljubko Deresch (geb. 1984) ist Prosaschriftsteller, Essayist, Drehbuchautor, Dozent, Kurator und Entwickler von innovativen Ansätzen in der Kunst und gilt als einer der prominentesten Vertreter der ukrainischen Literatur. Deresch beteiligt sich aktiv an den kulturellen und intellektuellen Prozessen seines Landes. Insbesondere arbeitet er mit einer Reihe von intellektuellen Diskussionsclubs zusammen. Die Essays, Artikel und Kurzgeschichten von ihm wurden in den Zeitschriften Yi, Kafka, Radar, Pectoral, Harper's Bazaar, Forbes veröffentlicht.

Nach einer Pause ist sein neuester Roman „Wo der Wind ist“ ist, der den Verlauf seiner literarischen Laufbahn für die deutschen Leser:innen darstellt.

Lesetipps

Olha Voznyuk

Hrsg. Ganna Gnedkova

UKRAINE MON AMOUR STIMMEN EINER FREIEN NATION

Das Buch erzählt die Geschichte der Entwicklung des ukrainischen kulturellen Denkens seit dem ersten Jahr der russischen Aggression (2014) gegen die Ukraine bis einschließlich des ersten Jahres der vollständigen Invasion in 2022. Diese Narration der Entwicklung der Kultur und der Nation, die sich im Europa des einundzwanzigsten Jahrhunderts und mitten im Krieg befindet, wird von Schriftstellern, Wissenschaftlern, Historikern, Kulturschaffenden und Literaturkritikern erzählt.

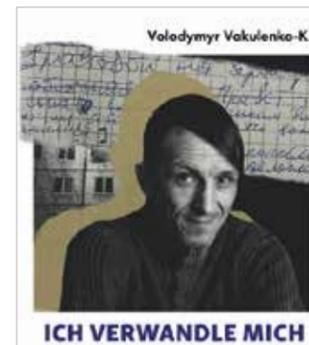
Das Buch stellt eine Reihe von schmerzhaften und kontroversen Fragen auf, darunter die vorübergehende Annexion der Krim durch Russland und ihre Folgen für den ukrainischen Kulturraum, die Region Donbas und ihre Rolle in der Entwicklung der Ukraine, die Grenzen der Erinnerung und die physischen Grenzen und vieles mehr.

Der den deutschsprachigen Lesern wohlbekannte Jurij Andruchowytch eröffnet das Buch mit einer Reflexion über die Tatsache, dass das ukrainische Volk trotz des Terrors und des Todes der „Himmlichen Hundert“, die von „Berkut“-Offizieren auf dem Euromaidan verübt wurden, nicht „in die Knie ging“, sondern begann, für seine Freiheit und Veränderung zu kämpfen.

Für die Ukrainer sind die Begriffe Freiheit, Menschenrechte und europäische kulturelle Werte nicht nur Worte, sondern auch Taten. Mykola Rjabtschuk analysiert den Einsatz der Medienpropaganda bei der Schaffung des Narrativs vom Krieg gegen die Ukraine und der „Legitimierung“ der russischen Annexion der Krim. Auch die Reaktion Europas, das Russlands weitere Schritte leider ermutigte, spielte eine große Rolle bei der Entfaltung von Russlands Krieg gegen die Ukraine.

Serhij Zhadan, ein weiterer in Deutschland bekannter ukrainischer Schriftsteller, der sich inzwischen der ukrainischen Armee angeschlossen hat, sagte, dass nur ein gemeinsamer Wille und Taten, die gegen Ungerechtigkeit kämpfen, dem Krieg ein Ende setzen können. Auch Worte haben ihren eigenen Wert in dieser Zeit, vor allem wenn sie den Krieg dokumentieren und darüber berichten, wie die Literaturkritikerin Hanna Uliura betonte. Die Schriftstellerin Irena Karpa erzählte in ihrem Text, dass es in den Köpfen der Europäer immer noch viele prorussische Stereotypen gibt, gegen die die Ukrainer noch zusätzlich kämpfen müssen.

Die Herausgeberin Ganna Gnedkova hat das Buch so gestaltet, dass die Kontinuität der Erzählung von Jahr zu Jahr hergestellt wird und jedes Jahr durch Schlüsseltexte vertreten ist, die versuchen, eine Antwort auf die Herausforderungen der Geschichte zu finden. Einer der Vorteile dieser intellektuellen Reise, die ein tieferes Verständnis und vielleicht sogar eine Wiederentdeckung der Ukraine ermöglicht, besteht darin, dass das Buch ausschließlich Texte ukrainischer Autoren präsentiert. Es ermöglicht den Lesern, die Stimmen der ukrainischen Intellektuellen selbst zu hören, die das Phänomen der Entwicklung der ukrainischen Kultur während des Krieges zum Ausdruck bringen. Viele der Texte wurden zum ersten Mal ins Deutsche übersetzt, wodurch ukrainische Denker zu Wort kommen und Brücken der Verständigung zwischen den Kulturen gebaut werden. Trotz seines romantischen Titels zeigt das Buch die Ukraine aus einer Innenperspektive, und um sie zu verstehen, muss man sich der Wahrnehmung und dem Verständnis der ukrainischen Kultur öffnen ■

André Störr

Volodymyr Vakulenko,
übersetzt von Beatrix Kersten

AUFZEICHNUNGEN UNTER RUSSISCHER BESATZUNG. AUSGEWÄHLTE GEDICHTE

Unter einem Kirschbaum in einem Garten im Dorf Kapytoliwka grub die ukrainische Schriftstellerin am 24. September 2022 ein Manuskript aus. Es bestand aus 35 dicht von Hand beschriebenen Seiten aus einem Notizbuch. Verfasst hatte die Zeilen der Kinderbuchautor Volodymyr Vakulenko im März 2022. Die letzte Passage stammt vom 21. März. Am nächsten Tag wurde Volodymyr von russischen Besatzungssoldaten abgeholt, zusammen mit seinem minderjährigen, an Autismus leidenden Sohn. Vorerst blieb es bei Einschüchterungen, noch einmal durfte er nach Hause zurückkehren. Da ahnte Volodymyr Vakulenko jedoch, dass ihm nur wenig Zeit blieb.

Am 23. März vergrub er die Aufzeichnungen, die er in den ersten Wochen der russischen Besatzung angefertigt hatte. Am 24. März wurde er erneut von russischen Soldaten entführt. Dieses Mal kam er nicht zurück. Sein geschundener Körper wurde nach der Befreiung Isjums in einem der Massengräber gefunden, erschossen von den Besatzern aus dem russischen Terrorstaat.

Der Vivat Verlag aus Charkiw konnte die letzten Aufzeichnungen Volodymyr Vakulenkos, sein Besatzungstagebuch, im Juni 2023 als Buch veröffentlichen.

In der Einleitung zum Buch schildert Victoria Amelina, wie sie das Manuskript barg. Erst als sie die Seiten allesamt abfotografiert und die Datei an eine Freundin versandt hatte, war sie beruhigt. Denn, so schreibt sie, auch wenn sie morgen auf eine Landmine treten würde, wäre der Nachlass von Volodymyr Vakulenko gesichert.

Es war dann keine Landmine, sondern eine russische Rakete, abgefeuert am 27. Juni 2023 auf ein Restaurant in Kramatorsk, die Victoria Amelina das Leben nahm, nur wenige Tage nach der Buchpremiere von Volodymyr Vakulenkos Tagebuch zum BücherArsenal in Kyjiw. So wird das Tagebuch zum Nachruf auf gleich zwei Menschen, die zu den talentiertesten, hoffnungsvollsten Talenten ihrer Epoche in der ukrainischen Literatur gehörten.

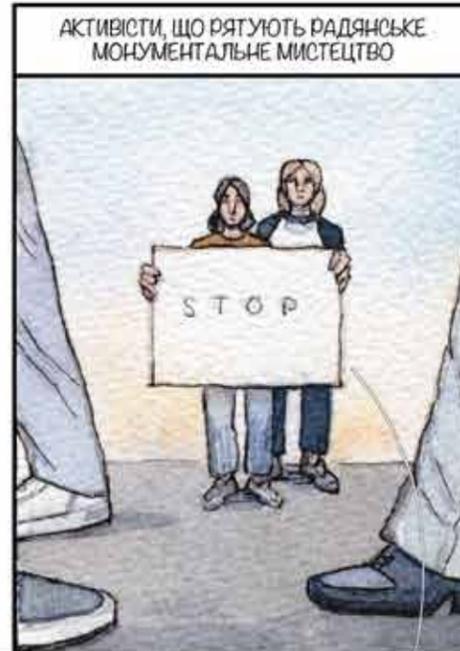
Victoria Amelina hatte bereits zwei Tage nach Beginn der russischen Vollinvasion in einem Essay vor einer zweiten „Erschossenen Renaissance“ gewarnt. Die erste bezeichnet das Auslösen einer ganzen Generation ukrainischer Schriftstellerinnen und Schriftsteller in den 1930er Jahren unter dem Terror der stalinistischen Sowjetunion. Nun schickt sich Russland an, erneut die ukrainische Kultur auszulöschen. Für sie persönlich, schrieb Amelina, würde das bedeuten, dass die meisten ihrer Freundinnen und Freunde sterben würden. Für die meisten in Westeuropa würde es lediglich einen weiteren ungelesenen ukrainischen Text bedeuten – einen Text, den man auch gar nicht lesen kann, weil sein Autor oder seine Autorin von Russland ermordet wurde, bevor er oder sie ihn niederschreiben konnte.

Dass das Tagebuch von Volodymyr Vakulenko heute gelesen werden kann, ist deshalb auch ein Sieg: ein später Sieg des Autors über Russland und seine von dort in die Ukraine gesandten Mörder – und ein Sieg für die ukrainische Kultur ■

БЛОГЕРКА, ЯКА ХВАЛИТЬСЯ СВОЄЮ РОБОТОЮ — НОВИМ ОФОРМЛЕННЯМ АВТОБУСНОЇ ЗУПИНКИ, ЯКЕ БАГАТО ЕКСПЕРТІВ ВВАЖАЮТЬ ВАНДАЛІЗМОМ І КІТЧЕМ

Я ПРОВЕЛА ЛАГДНУ ДЕКОМУНІЗАЦІЮ!

АКТИВІСТИ, ЩО РЯТУЮТЬ РАДЯНСЬКЕ МОНУМЕНТАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО

ІСТОРИКИ, ЯКІ РОЗУМІЮТЬ, ЯК ПРАЦЮВАТИ З КУЛЬТУРОЮ ПАМ'ЯТІ

МОНУМЕНТАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО 70-80-Х РОКІВ ПІДПАЛО ПІД ДЕКОМУНІЗАЦІЮ І СПРИЙМАЄТЬСЯ ЯК НЕВАЖЛИВИЙ СПАДОК

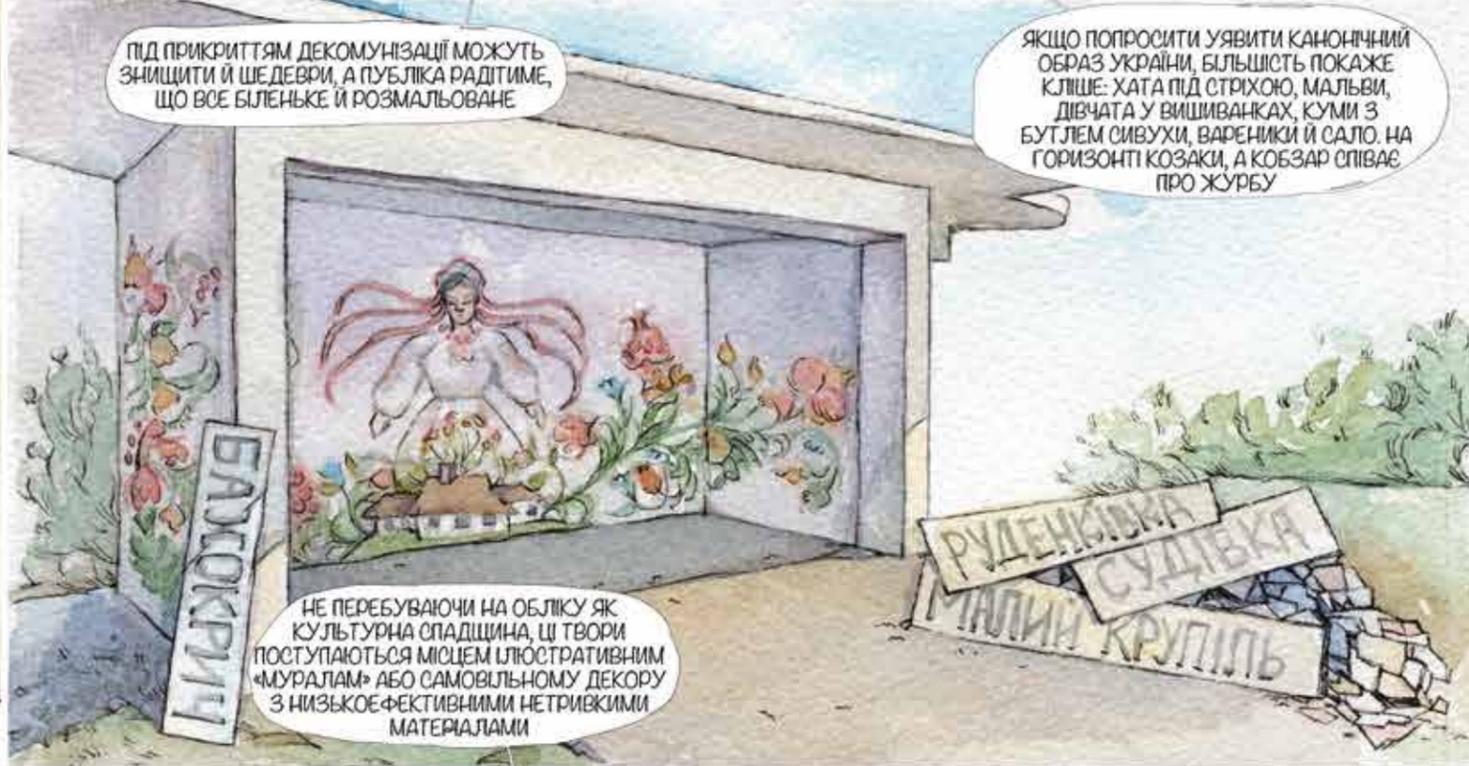

МИСТЕЦТВОЗНАВЦІ, ЯКІ ЗНАЮТЬ ПРО НАВ'ЯЗАНИЙ СПРОЩЕНИЙ ОБРАЗ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

ЩАРОВАРЩИНИ В РЕЗУЛЬТАТАХ РЕМОНТУ НЕ ПОБАЧИВ
ЩЕ НЕ ЧУЛА, ЩОБ ХТОСЬ ДЕСЬ НАЗИВАВ ЗУПИНКИ МІСЬКОГО ТРАНСПОРТУ КУЛЬТУРНОЮ СПАДЩИНОЮ
ЯКА МОЗАЙКА? ТАМ АБИЩО НАЛЯПАНО, А ТЕПЕР ПРОСТО ВИТВІР МИСТЕЦТВА
ЛЮДИ ТАК КАЖУТЬ ПРО МОЗАЙКУ, НІБИ ВОНА В ЛУВРІ НА ПІДЛОЗІ ЛЕЖАЛА
ТИМ, КОМУ ЇЇ БУЛО ЖАЛКО ТРЕБА БУЛО І РЕСТАВРУВАТИ
ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА ЯКА? СОВКА? НОСТАЛЬГУЄТЕ ЗА СЕРУСЕРОМ?
ЦЯ СОВЕЦЬКА СПАДЩИНА ВЖЕ ПО ГОРЛО. ЗНОСИТИ ВСЕ ПІД НОЛЬ!
НУ ЦЕ НЕ МОЗАЙКА, А ПРОСТО ПЛИТКА
КРАСИВОЄ.

НАТОВП, ЩО ПІДТРИМУЄ ЇЇ БАЖАННЯ МАТИ ОХАЙНУ ЗУПИНКУ, ВИСОКО ЦІНУЄ ЇЇ ХУДОЖНІ ЗДІБНОСТІ, АЛЕ ХИБНО РОЗУМІЄ ПРОЦЕСИ ДЕКОМУНІЗАЦІЇ І НЕ ЗНАЄ ПРО КУЛЬТУРНУ ЦІННІСТЬ МОНУМЕНТАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА РАДЯНСЬКИХ ЧАСІВ

ПІД ПРИКРИТТЯМ ДЕКОМУНІЗАЦІЇ МОЖУТЬ ЗНИЩИТИ Й ШЕДЕВРИ, А ПУБЛІКА РАДІТИМЕ, ЩО ВСЕ БІЛЕНЬКЕ Й РОЗМАЛЬОВАНЕ

ЯКЩО ПОПРОСИТИ УЯВИТИ КАНОНІЧНИЙ ОБРАЗ УКРАЇНИ, БІЛЬШІСТЬ ПОКАЖЕ КЛІШЕ: ХАТА ПІД СТІХОЮ, МАЛЬВИ, ДІВЧАТА У ВИШИВАНКАХ, КУМИ З БУТЛЕМ СИВУХИ, ВАРЕНИКИ Й САЛО. НА ГОРИЗОНТІ КОЗАКИ, А КОБЗАР СПІВАЄ ПРО ЖУРБУ

НЕ ПЕРЕБУВАЮЧИ НА ОБЛІКУ ЯК КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА, ЦІ ТВОРИ ПОСТУПАЮТЬСЯ МІСЦЕМ ІЛЮСТРАТИВНИМ «МУРАЛАМ» АБО САМОВІЛЬНОМУ ДЕКОРУ З НИЗЬКОЕФЕКТИВНИМИ НЕТРИВКИМИ МАТЕРІАЛАМИ

ВЛАДА, ЯКА ПЕ ЧАЇ ДИВИТЬСЯ В ІНШИЙ БІК

А ЩО ПРОПОНУЮТЬ ЗАБУДОВНИКИ?

БІЗНЕС, ЩО НАЙБІЛЬШЕ НИЩИТЬ МОНУМЕНТАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО

ТА КОМУ ВОНА ТРЕБА? ЗАРАЗ ПОБУДУЄМО БІЗНЕС-ЦЕНТР!

ЖУРНАЛІСТИ, ЯКІ ЗАБУЛИ ПРО ВАЖЛИВІСТЬ ГЛИБОКИХ ПУБЛІЧНИХ ДИСКУСІЙ

ДИВИТЬСЯ, В ІНСТАГРАМІ ДИСКУТУЮТЬ, ЧИ ВАРТО ПЕРЕРОБЛЯТИ РАДЯНСЬКІ ЗУПИНКИ. А ЩО ВИ ПРО ЦЕ ДУМАЄТЕ?

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯКІ ЗМУШУЮТЬ ДЕРЖАВУ ВНОСИТИ МОЗАЙКИ ДО РЕЄСТРУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

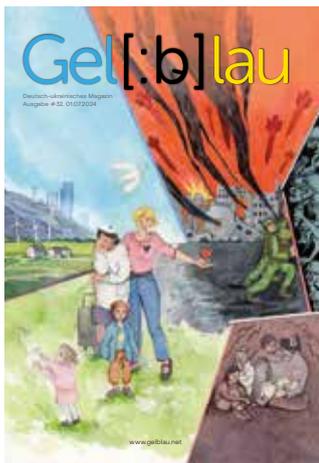
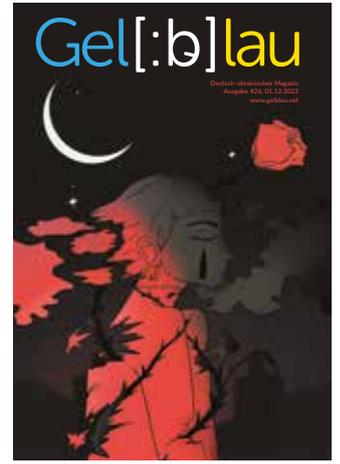
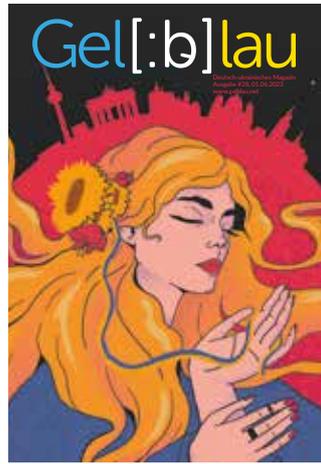
ХУДОЖНИКИ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ ЗІ СКЛАДНИМИ ІСТОРИЧНИМИ ТА КУЛЬТУРНИМИ ТЕМАМИ

ДЕКОМУНІЗАЦІЯ БУДЕ ЕФЕКТИВНІШОЮ, ЯКЩО ЗАМІСТ РУЙНУВАННЯ ВИКОРИСТОВУВАТИ ГОСТРЕ СЛОВО ЧИ ВЛЮЧНИЙ ОБРАЗ

СТУДЕНТИ І ШКОЛЯРИ, ЩО МИЮТЬ МОЗАЙКИ НА ЗУПИНКАХ І ВІДНОВЛЮЮТЬ ЇХ ОРИГІНАЛЬНИЙ ВИГЛЯД

ЦИВІЛІЗОВАНИЙ ПІДХІД ДО СПАДЩИНИ — ЦЕ НЕ РУЙНАЦІЯ, А ЗБЕРЕЖЕННЯ ДЛЯ МАЙБУТЬОГО

Gel[:b]lau

Wir bringen ukrainische Werte näher!

Gel[:b]lau ist ein unabhängiges Projekt, das von einem jungen kreativen Team von Freiwilligen geleitet wird, die das Magazin in ihrer Freizeit erstellen und weiterentwickeln. Wir freuen uns über neue Ideen, Vorschläge und Autoren, aber auch über finanzielle Unterstützung, denn ohne sie ist es einfach unmöglich, eine so wunderbare Zeitschrift herauszugeben.

Außerdem sammeln wir als Verein UAKS e.V. auch Spenden für die Menschen in der Ukraine und erstellen die offiziellen Spendenbescheinigungen!

Zahlungsempfänger: UAKS e.V.
Kreissparkasse Waiblingen
IBAN: DE 02 602 500 10 0015 1766 44
BIC: SOLADES1WBN

BW Bank Stuttgart
IBAN: DE 17 600 501 01 0002 8570 79
BIC: SOLADEST600

PayPal info@uaks.de

Verwendungszweck (z.B.): Spende für Gelblau;
Spende für hilfsbenötigte Menschen in der Ukraine

